

Vətəndaş Bərabərliyi və İnteqrasiyası Dövlət Strategiyasının və 2020-ci il Fəaliyyət Planının yerinə yetirilməsi üzrə Hesabat

Barışq və Vətəndaş Bərabərliyi Məsələləri üzrə Gürcüstan Dövlət
Naziri Aparatı

Barışq və Vətəndaş Bərabərliyi Məsələləri üzrə Gürcüstan Dövlət Naziri Aparatı

Vətəndaş Bərabərliyi və İnteqrasiyası Dövlət Strategiyasının və 2020-ci il Fəaliyyət Planının yerinə yetirilməsi üzrə

Hesabat

Tbilisi
2021-ci il

Barıfıq və Vətəndaş Bərabərliyi Məsələləri üzrə

Gürcüstan Dövlət Naziri Aparatı

Ünvan: Tbilisi şəh., 0114, İnqorokva küç., № 7

Telefon: (+995 32) 2923299; (+995 32) 2922632

Veb-səhifə: www.smr.gov.ge

E-mail: press@smr.gov.ge

Giriş.....

Strateji məqsəd 1

Mülki və siyasi həyatda bərabər və tamhüquqlu iştirak.....

Strateji məqsəd 2.....

Bərabər sosial və iqtisadi şərait və imkanların yaradılması.....

Strateji məqsəd 3.....

Keyfiyyətli təhsilin əlçatanlığının təmin edilməsi və dövlət dili biliyinin təkmilləşdirilməsi.....

Strateji məqsəd 4.....

Etnik azlıqların mədəniyyətlərinin qorunub saxlanması və tolerantlıq mühitinin təşviqi.....

Giriş

Barışıq və Vətəndaş Bərabərliyi Məsələləri üzrə Dövlət Naziri Aparatı Vətəndaş Bərabərliyi və İnteqrasiyası üzrə Dövlət Strategiyası və müvafiq Fəaliyyət Planının işlənilib hazırlanmasını, həyata keçirilməsi və hesabatın hazırlanmasını koordinasiya edir. Yuxarıda qeyd edilmiş siyasətin başlıca məqsədini etnik azlıqların dəstəklənməsi, onların cəmiyyətə tamhüquqlu inteqrasiyasının təmin edilməsi, mədəni müxtəlifliyin təşviqi və tolerantlıq mühitinin möhkəmləndirilməsi təşkil edir.

“Vətəndaş bərabərliyi və inteqrasiyası üzrə dövlət strategiyası və 2015-2020-ci illərə dair Fəaliyyət Planı” vətəndaş inteqrasiyası siyasətinin əsas mexanizmini təşkil edir, hansı ki, bərabərlik prinsipinə və “Daha çox rəngarənglik, daha çox inteqrasiya” yanaşmasına söykənir. Dövlət strategiyası bir tərəfdən hər bir etnik azlıq nümayəndəsi olan vətəndaşın ictimai həyatın bütün sahələrində bərabər və tamhüquqlu, eləcə də ləyaqətli iştirakının yaxşılaşdırılmasına, digər tərəfdən isə etnik azlıqların mədəni identikliyinə qorunması və tolerant mühitin gücləndirilməsinə doğru yönəlmişdir.

2020-ci ildə Vətəndaş bərabərliyi və inteqrasiyası üzrə dövlət strategiyasının və müvafiq Fəaliyyət Planının implementasiyası prosesi davam etdirildi.

Fəaliyyət strategiyası ilə müyyənləşdirilmiş dörd prioritet məqsəd çərçivəsində təşkil edildi:

- ❖ Mülki və siyasi həyatda bərabər və tamhüquqlu iştirak;
- ❖ Bərabər sosial və iqtisadi şərait və imkanların yaradılması;
- ❖ Keyfiyyətli təhsilin əlçatanlığının təmin edilməsi və dövlət dili biliyinin təkmilləşdirilməsi;
- ❖ Etnik azlıqların mədəniyyətlərinin qorunub saxlanılması və tolerantlıq mühitinin təşviqi.

2020-ci ilin sonunda cari strategiyanın müddəti başa çatdı. Müvafiq olaraq, Dövlət Naziri Aparatı müstəqil ekspertlərlə əməkdaşlıq çərçivəsində qüvvədə olan strategiyanın və fəaliyyət planının həyata keçirilməsinə dair aralıq və yekun qiymətləndirmə hesabatlarını hazırladı, hansı ki, Avropa Şurası Milli Azlıqların Müdafiəsinə dair Çərçivə Konvensiyası üzrə Məşvərət Komitəsi tərəfindən Gürcüstanla bağlı dərc edilmiş nəticələr və QHT-lərin tövsiyələri ilə birlikdə yeni strateji sənədin əsasını qoydu; hələ də mövcud çağırışlar nəzərdən keçirildi və onların həlli mexanizmləri hazırlandı. Dövlət Naziri Aparatının rəhbərliyi altında, Gürcüstan Hökumət Administrasiyası ilə əməkdaşlıq və sahələr üzrə dövlət idarələrinin də iştirakı, vətəndaş sektoru, Xalq Müdafiəçisi Aparatı və Xalq Müdafiəçisi Aparatı yanında Milli Azlıqlar Şurasının və maraqlanan şəxslərin fəal iştirakı ilə “Vətəndaş bərabərliyi və inteqrasiyası üzrə dövlət strategiyası və Fəaliyyət Planının (2021-2030-cu illər)” yeni sənədi üzərində iş həyata keçirildi.

İl boyu Dövlət Naziri Aparatının koordinasiyası ilə Dövlət strategiyası və Fəaliyyət planının icrası prosesinin effektiv idarəsi məqsədilə yaradılmış Hökumət Komissiyası fəaliyyətini davam etdirdi. Komissiyanın səyyar iclasları, işgüzar görüşləri, tematik diskussiyaları və konsultasiyaları keçirildi, təkliflər və tövsiyələr hazırlandı, hansı ki, yeni strateji sənəddə nəzərə alınmışdır.

Eyni zamanda, global pandemiya və ölkədə mövcud epidemioloji vəziyyətdən irəli gələrək, layihələr və tədbirlər operativ rejimdə planlaşdırıldı və həyata keçirildi ki, bu da koronavirus prosesi ilə əlaqədar məsələlərdə etnik azlıq nümayəndələrinin məlumatlandırılmasına və məlumatlılığın yüksəldilməsinə yardım göstərdi. Həmçinin, vətəndaşların sosial vəziyyətini yüngülləşdirmək məqsədilə sosial-iqtisadi yardım kampaniyaları həyata keçirildi.

Dövlət Naziri Aparatının koordinasiyası ilə hazırlanmış cari sənəd Vətəndaş Bərabərliyi və İnteqrasiyası Dövlət Strategiyası çərçivəsində, Dövlət İdarələri tərəfindən 2020-ci ilin Fəaliyyət Planı üzrə (yanvar-dekabr) görülmüş işlər haqqında informasiyanı özündə əks etdirir.

Strateji məqsəd 1

Mülki və siyasi həyatda bərabər və tamhüquqlu iştirak

Aralıq hədəf - 1.1. Azsaylı və həssas azlıqların dəstəklənməsi

Məqsəd - 1.1.1 Azsaylı və həssas etnik azlıqlarla bağlı siyasətin işlənilib hazırlanması və həyata keçirilməsi

Verilmiş məqsəd çərçivəsində aşağıdakı istiqamətlər ayrılmışdır:

- ❖ Azsaylı etnik qrupların identikliyinə qorunmasının təşkili;
- ❖ Gənc qaraçıların təhsil sistemində cəlb edilməsi.

Vətəndaş Bərabərliyi üzrə dövlət siyasəti həm çoxsaylı, həm də azsaylı etnik azlıq nümayəndələrinə münasibətdə vahid yanaşmanı rəhbər tutur ki, bu da öz növbəsində, mədəni identikliyin mühafizəsi və dəstəklənməsi, ictimai həyatın müxtəlif sahələrində iştirakının yaxşılaşdırılması məqsədini qarşısına qoyur. 2020-ci il ərzində tələbata uyğun olaraq, müəyyənləşdirilmiş ümumtəhsil məktəblərində azsaylı etnik azlıq nümayəndələri üçün ana dilinin tədrisi (osetin, çeçen, xundz, udin, assur) davam etdirildi.

Gürcüstan Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyi tərəfindən qaraçı yeniyetmələrin təhsil sistemində cəlb edilməsi məqsədilə “Sosial inklüzivlik əsasında təhsil almağın ikinci imkanı” proqramı çərçivəsində 13 layihə maliyyələşdirildi ki, bu layihələrdən 3-ü qaraçıların sosiallaşması məqsədini daşıyırdı.

1.1.1.1 Azsaylı və həssas etnik azlıq nümayəndələri üçün sosial xidmətlər haqqında informasiya görüşlərinin keçirilməsi

COVID-19 pandemiyası şəraitində azsaylı etnik azlıq nümayəndələrinə bir tərəfdən koronavirusla bağlı bütün aktual məsələlərlə əlaqədar vaxtında və effektiv informasiyanın verilməsi, digər tərəfdən isə, onların sosial-iqtisadi vəziyyətlərinin yaxşılaşdırılması məqsədilə humanitar yardımın göstərilməsi xüsusilə aktual idi. Gürcüstan miqyasında müxtəlif ərazilərdə (Qardabani, Dedoplistdzğaro, Telavi, Tbilisi, Poti, Samtrediya, Kutaisi, Kobuleti) qaraçı əhali ilə görüşlər keçirildi. Görüşlərdə onlar mühüm məsələlər barəsində məlumatlandırıldılar, bununla yanaşı, onlara BMT-nin Uşaq Fondunun dəstəyi ilə ərzaq məhsulları və gigiyena vasitələri dolu səbətlər (380 səbət) təqdim edildi.

1.1.1.2 Həssas Etnik Azlıqların Məsələləri üzrə Dövlət Komissiyasının işçi qrupunun görüşünün keçirilməsi

Pandemiya şəraitində, Dövlət Komissiyasının işçi qrupunun formatında qeyd edilmiş fəallıq həyata keçirilə bilmədi, lakin Dövlət Naziri Aparatının təşəbbüsü ilə koronavirusla mübarizə çərçivəsində yaradılmış xüsusi İdarələrarası Koordinasiya Şurası formatında qaraçı əhalinin ehtiyacları müzakirə edildi və Dövlət Nazirinin koordinasiyası ilə onlara anında cavab verildi. Bax, 1.1.1.1. fəaliyyət.

1.1.1.3 QKHŞ Batumi Mədəniyyət Mərkəzinin “Dostluq Evi” çərçivəsində, Batumi şəhərində yaşayan etnik azlıq nümayəndələrinə identifikasiya sənədlərinin qaydaya salınması məsələsində yardımın göstərilməsi

İl ərzində məsələ ilə bağlı müraciət daxil olmamışdır, müvafiq olaraq, xidmət də göstərilməmişdir.

1.1.1.4 Tbilisi ş. Bələdiyyəsi Sakrebulosu yanında Milli Azlıqlar Şurası tərəfindən görüşlərin təşkili

Tbilisi ş. Bələdiyyəsi Sakrebulosu tərəfindən təqdim edilmiş məlumat əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni koronavirusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.1.1.5 Etnik azlıq nümayəndələri üçün bələdiyyə xidmətlərinin göstərilməsi haqqında informasiya kampaniyasının təşkili

Dövlət Naziri Aparatı etnik azlıq nümayəndələrinin kompakt məskunlaşdığı regionların əhalisini dəstəkləmək məqsədilə informasiya və sosial yardım kampaniyaların fəal rejimdə həyata keçirilməsi prosesini davam etdirdi. İnformasiya kampaniyası üç istiqamətdə aparıldı:

- ❖ Anti-böhran planı və koronavirusun qarşısının alınması ilə bağlı 100 000-ə qədər broşür hazırlandı və erməni və Azərbaycan dillərinə tərcümə edildi. Broşürlər Kvemo Kartli, Samsxe-Cavaxeti və Kaxeti regionlarında qapı-qapı prinsipi ilə paylandı;
- ❖ İkidilli gənclərə yenidən hazırlıq keçirildi, hansılar ki, dövlət qaynar xəttində 144-1 operator kimi işə başladılar. Bu qaynar xətt vətəndaşlara, hətta erməni və Azərbaycan dillərində, müvəqqəti giriş-çıxış məhdudiyətləri şəraitində icazənin verilməsi barədə konsultasiya keçmək və zəruri hallarda xidmətlər almaq imkanı verir.
- ❖ İkidilli gənclərin könüllülər qrupu da yenidən hazırlıq keçdi, hansılar ki, etnik azlıq nümayəndələrinin məskunlaşdığı regionlarda həmyaşıdları ilə koronavirusun qarşısının alınması məsələləri, o cümlədən anti-böhran planı ilə bağlı distant görüşlərin keçirilməsini təmin edirlər. 5 bələdiyyənin, 36 kəndində, 7 görüş/trening keçirildi, hansında ki, 267 benefisiar iştirak etdi.

Aralıq hədəf: 1.2 Gender meynstriminqi

Məqsəd: 1.2.1 Gender əsaslı diskriminasiyanın qarşısının alınmasının dəstəklənməsi

İl ərzində Dövlət İdarələrarası Komissiyasının fəaliyyətinə qoşulmuş dövlət idarələri aşağıdakı prioritetlər üzrə konkret tədbirlərin və layihələrin həyata keçirilməsini davam etdirdilər:

- ❖ Qadın hüquqları və gender bərabərliyi haqqında məlumatlılığın yüksəldilməsi;
- ❖ Ailədə zorakılıq və erkən nikah haqqında informasiyanın əlçatanlığı;
- ❖ Qadınların sosial-iqtisadi güclənməsinə dəstəyin verilməsi.

1.2.1.1 Kvemo Kartli, Samsxe-Cavaxeti və Kaxeti regionları bələdiyyələri sakinləri ilə gender bərabərliyi mövzusunda informasiya görüşlərinin keçirilməsi

Dövlət Nazirliyi Aparatı tərəfindən planlaşdırılmış tədbir yeni koronavirusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.2.1.2 Samsxe-Cavaxeti regionunda yaşayan qadınlar üçün “Biznesə necə başlamalı və inkişaf etdirməli” mövzusunda tədris treninq-kursun təşkili

Dövlət Naziri Aparatı və ÜHŞ Maliyyə Nazirliyi Akademiyasının birgə təşəbbüsü çərçivəsində dəyişdirilmiş başlıq altında –“Sahibkarlıq üzrə praktiki kurs –maliyyə təkliflərinin hazırlanması və təqdim olunması” tədrisi treninq-kurs keçirildi. Tədris kursu iştirakçılarda sahibkarlıq haqqında nəzəri biliyi yüksəltmək və biznesin təşkili üzrə praktiki bacarıqları gücləndirmək məqsədini daşıyırdı; treninq kursunda Samsxe-Cavaxeti regionunda yaşayan 16 benefisiar iştirak etdi, onlara kursu müvəffəqiyyətlə başa vurduqdan sonra sertifikatlar təqdim olundu.

1.2.1.3 Etnik azlıqların sıx məskunlaşdığı regionların sakinləri üçün gender bərabərliyi mövzusunda informasiya xarakterli görüşlərin keçirilməsi; informasiya materiallarının paylanması

İlyə Dövlət Universiteti Hüquq Məktəbi Şərq-Qərb İdarəçilik İnstitutunun “Gürcüstanda qanunun aliliyinin dəstəklənməsi” (USAID/PROLoG) proqramı ilə əməkdaşlıq, eləcə də qadınlara münasibətdə zorakılığa qarşı 16 günlük kampaniya çərçivəsində “COVID-19 kontekstində qadınlara və qızlara qarşı zorakılıq” mövzusunda distant panel diskussiyası keçirdi. Tədbir çərçivəsində Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin nümayəndəsi nazirlik tərəfindən tətbiq olunan gender əsaslı zorakılığa qarşı mübarizə mexanizmlər, əldə olunmuş inkişaf və mövcud problemlər barədə söhbət etdi. Qeyd edilmiş tədbirlərdə etnik azlıq nümayəndələri də iştirak etmişdilər.

1.2.1.4 Cinayət məəcəlləsinə dəyişikliklər etmək məqsədilə diskriminasiya (o cümlədən, gender) əsaslı dözümsüzlük motivli yeni qanunvericilik paketinin hazırlanması

Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyində diskriminasiya (o cümlədən, gender) əsaslı dözümsüzlük motivli törədilmiş cinayət əməlinə görə Cinayət Məcəlləsinə dəyişikliklərin edilməsi haqqında qanun layihəsi üzərində iş davam etdirilir. Qanun layihəsində diskriminasiya (o cümlədən, gender) əsaslı dözümsüzlük motivli törədilmiş cinayətlə mübarizə mexanizmlərinin əhəmiyyətli təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulmuşdur. Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyi layihə üzərində iş prosesində Avropa Şurası, hökumət və qeyri-hökumət təşkilatları ilə fəal surətdə əməkdaşlıq edir.

1.2.1.5 İctimai-məşvərət şuralarının iclasların keçirilməsi

Kaxeti diyarında Dövlət Qəyyumluq Administrasiyası tərəfindən planlaşdırılmış tədbirlər ölkədə yaranmış epidemioloji (COVID -19 pandemiyası) vəziyyətdən dolayı, həyata keçirilə bilmədi.

1.2.1.6 Qadınlar otağı tərəfindən planlaşdırılmış tədbirlərin həyata keçirilməsi; gender məsələləri üzərində işləyən qeyri-hökumət təşkilatları ilə görüşlərə, treninqlərə etnik azlıq nümayəndələrinin qatılması

2020-ci il ərzində Axmeta bələdiyyəsinin Qadınlar otağı aşağıdakı görüşləri, treninqləri və fəallıqları həyata keçirdi.

- ❖ Tbilisi ş. Sakrebuloğunun binasında Gürcüstan miqyasında Qadınlar otağının menecerlərinin birləşmiş görüşü keçirildi. Görüşdə Qadınlar otağının rolunun yüksəldilməsi imkanı və gələcək planlar müzakirə olundu. Qeyd edilmiş görüşdə Axmetanın Qadınlar otağının nümayəndəsi də iştirak edirdi.
- ❖ Qadınların iqtisadi cəhətdən gücləndirilməsi baxımından bələdiyyədə mövcud vəziyyətin, eləcə də problemlərin müzakirəsi məqsədilə Xalq Müdafiəçisi Aparatının nümayəndələri ilə görüşlər təşkil edildi. Görüşdə iştirak edirdilər: kənd sakinləri, qeyri-hökumət təşkilatı nümayəndələri, yerli fermer, təsərrüfatçı və meriya nümayəndəsi olan qadınlar. Xalq Müdafiəçisi Aparatı nümayəndələri qadınların iqtisadi cəhətdən gücləndirilməsi baxımından bələdiyyədə mövcud vəziyyəti bilavasitə onların özlərindən dinlədilər. Görüş sual-cavab rejimində keçirildi, harada ki, yerli özünüidarələrin əlahiddə əhəmiyyətindən söhbət gedirdi.

1.2.1.7 Qadınlara qarşı zorakılığın azaldılması və prevensiyası məqsədilə Batumi şəhər bələdiyyəsinin QKHŞ Batumi Mədəniyyət Mərkəzi “Dostluq evində” fəaliyyət göstərən “Qadınlar klubu” çərçivəsində görüşlərin təşkili

Batumi şəhər bələdiyyəsi meriyası tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.2.1.8 Batumi şəhər bələdiyyəsi meriyasının QKHŞ Batumi Mədəniyyət Mərkəzi “Dostluq evində” müxtəlif etnik qrup nümayəndələri ilə gender bərabərliyi mövzusunda informasiya xarakterli görüşlərin keçirilməsi

Batumi şəhər bələdiyyəsi meriyası tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.2.1.9 Tbilisi ş. Sakrebulosu yanında Gender Şurası tərəfindən təşkil olunmuş görüşlərin keçirilməsi

Tbilisi ş. Sakrebulosu tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.2.1.10 Qadınlara münasibətdə zorakılıq, ailə zorakılığı və cinsi zorakılıq məsələləri, eləcə də mövcud dövlət proqramları və xidmətləri haqqında məlumatlılığın yüksəldilməsi məqsədilə Tbilisi ş.-də və regionlarda yaşayan etnik azlıq nümayəndələri ilə maarifləndirici-informasiya görüşlərinin təşkili (il ərzində minimum 1 görüş)

Gürcüstanın İşğal Olunmuş Ərazilərdən Məcburi Köçkün və Qaçqınlar, Əmək, Səhiyyə və Sosial Müdafiə Nazirliyi tərəfindən təqdim olunmuş məlumat əsasında, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilən hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.2.1.11 Bələdiyyə xidməti “Qadınlar otağı” tərəfindən tematik görüş və treninqlərin keçirilməsi

Hesabat dövründə **Marneuli bələdiyyəsinin** bələdiyyə xidməti “Qadınlar otağı” tərəfindən müxtəlif növ fəaliyyətlər və layihələr həyata keçirildi. Xüsusilə, “Qadınlar otağının” təşəbbüsü ilə həyata keçirildi:

- ❖ Layihə - “Dekorativ bitkilərin inkişafı”, etnik azlıq nümayəndəsi 2 qadının layihəsi maliyyələşdirildi;
- ❖ 10 sahibkar qadının iştirakı ilə tədqiqat keçirildi, hansında ki, onların əsas ehtiyacları müəyyənləşdirildi;
- ❖ Bələdiyyə üzrə 40 kənddə, o cümlədən etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı kəndlərdə, COVID-19 çərçivəsində əsas tələbatların müəyyənləşdirilməsi məqsədilə tədqiqat keçirildi;
- ❖ “Qadınlar otağı” nümayəndələri tərəfindən 18 inzibati vahid miqyasında fəal gənclər seçildilər, hansılar ki, gürcü-Azərbaycan dillərində “Evdə qal”, “Bir-birinizin qayğısına qalın” şüarları altında məlumatlılığın yüksəldilməsi kampaniyasını həyata keçirdilər;
- ❖ Layihələrin hazırlanması mərhələsində 8 yerli qadına dəstək göstərildi;
- ❖ Sosial cəhətdən aztəminatlı 35 qadına birdəfəlik humanitar yardım göstərildi;

Rustavi bələdiyyəsinin inzibati binasında, bələdiyyə miqyasında məskunlaşmış qadınlarda məlumatlılığı yüksəltmək məqsədilə, hüquqi, iqtisadi, maliyyə, ictimai və digər aktual məsələlərlə bağlı 12 informasiya xarakterli görüş keçirildi (89 bənefişiar).

Dmanisi bələdiyyəsi tərəfindən təqdim olunmuş məlumat əsasında, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilən hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.2.1.12 Gender bərabərliyi, qadınlara münasibətdə və ailədə zorakılıq məsələləri ilə bağlı bələdiyyələrdə müvafiq komissiyaların yaradılması və yaxud “Qadınlar otağı” tərəfindən fəaliyyət proqramlarının işlənilib hazırlanması

2020-ci ildə Samsxe-Cavaxeti diyarı Qəyyumluq Qubernator Administrasiyasında gender üzrə cavabdehlik daşıyan şəxsin koordinasiya ilə, “Qadınlar otağı” tərəfindən bələdiyyələrdə gender bərabərliyi, qadına yönəlik və ailədə zorakılıq məsələlərinə dair fəaliyyət proqramlarının işlənilib hazırlanması prosesi həyata keçirildi. Bu mərhələdə ailədə zorakılıq qurbanı olmuş qadınların statistik göstəriciləri bazasının formalaşdırılması və preventiv tədbirlərin planlaşdırılması prosesi gedir.

Əlavə tədbir:

2020-ci ildə **Qardabani bələdiyyəsində** Gender Bərabərliyi Şurasının üzvləri və dövlət qulluqçuları üçün gender bərabərliyi, qadına yönəlik və məişət zorakılığı məsələləri ilə bağlı distant formatda treninqlər keçirildi.

Tetridzğaro bələdiyyəsində 2020-ci il ərzində gender meynstriminqi istiqamətində bir sıra tədbirlər həyata keçirildi, o cümlədən, bələdiyyə zorakılığa qarşı 16 günlük kampaniyaya qoşuldu, zorakılıq qurbanlarına maliyyə yardımını verildi, eləcə də çoxuşaqlı ailələrə, qadınların iqtisadi cəhətdən gücləndirilməsi istiqamətində yardımlar göstərildi, həmçinin bələdiyyədə yaşayan 18 benefisiara dövlət qrant layihələri haqqında məlumat verildi.

Aralıq hədəf: 1.3 Dövlət administrasiyası və hüquq-mühafizə orqanlarının və mexanizmlərinin etnik azlıq nümayəndələri üçün əlçatanlığının yüksəldilməsi

Məqsəd: 1.3.1 Etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı regionlarda dövlət dilini bilməyən vətəndaşlar üçün qeyri-dövlət dilində tərtib edilmiş sənədlərin tərcümə olunmasının zəruri şəkildə təmin edilməsi

1.3.1.1 Gürcüstanın Avropa və Avro-Atlantik integrasiyası haqqında məlumatlılığın yüksəldilməsi məqsədilə etnik azlıqların dillərində (erməni və Azərbaycan dillərində) informasiya materiallarının hazırlanması və yayılması

2020-ci ildə, ÜHHŞ NATO və Avropa İttifaqı haqqında İnformasiya Mərkəzinin təşkilatçılığı ilə Tbilisidə və etnik azlıq nümayəndələrinin sıx məskunlaşdığı regionlarda, həm birbaşa kommunikasiya yolu, həm də rəqəmsal formatda, Avropa və Avro-Atlantik integrasiya ilə bağlı 25-ə yaxın görüş keçirildi (350-ə qədər benefisiar).

İl ərzində, Mərkəz sosial media vasitəsilə Qərb institutlarının iş prinsipləri, Qərb dəyər və sərvətləri, Gürcüstanın Avropa və Avro-Atlantik integrasiyasının əhəmiyyəti, müsbət nəticələr və mövcud imkanlar haqqında fəal informasiya kampaniyasını həyata keçirirdi. İnformasiya kampaniyası çərçivəsində erməni və Azərbaycan dillərində müvafiq məlumatlar hazırlandı və müvafiq hədəf qrupları arasında paylandı.

O da qeyd edilməlidir ki, İnformasiya Mərkəzi Gürcüstanın Avropa və Avro-Atlantik integrasiyası haqqında məlumatlılıq səviyyəsini yüksəltmək məqsədilə aşağıdakı materialları hazırladı və erməni və Azərbaycan dillərinə tərcümə etdi: “NATO və Avropa İttifaqı haqqında bələdçi”, “NATO və Avropa İttifaqı haqqında miflər”. Mərkəzin veb-səhifəsinin yenilənməsi və erməni və Azərbaycan dillərinə tərcümə olunması prosesi davam edir.

1.3.1.2 “Dostluq evinin” fəaliyyəti çərçivəsində, zəruri olduğu təqdirdə, qeyri-gürcü dilli ərizələrin və başqa sənədlərinin tərcümə olunmasını təmin etmək; lazım gəldikdə, notariusla təsdiqləmək

Hesabat dövründə Batumi ş. “Dostluq evində” cari məsələ ilə bağlı müraciət daxil olmamışdır, müvafiq olaraq, heç bir fəaliyyət göstərilməmişdir.

1.3.1.3 Etnik azlıq nümayəndələrini Tbilisi ş. Sakrebulosu tərəfindən qəbul edilmiş və ya ediləcək qərarlarla tanış etmək

Tbilisi ş. Sakrebuloşu tərəfindən təqdim olunmuş məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.3.1.4 Dövlət dilinin tədrisi

ÜHHŞ Zurab Jvaniya adına Dövlət İdarəçilik Məktəbinin fəaliyyəti çərçivəsində, Dmanisi bələdiyyəsinin qeyri-gürcü dilli məktəb və bölmələrində 17 məktəb üzrə 1970 benefisiar dövlət dili kursunu keçdi.

1.3.1.5 Bütün bələdiyyələrdə “Bir pəncərə prinsipi” xidmətinin tətbiqi, müvafiq tərcümələrlə təmin edilməsi; bələdiyyədə və Dövlət Qəyyum Administrasiyasında erməni və rus dillərini bilən şəxslərin təyinat edilməsi

İl ərzində Samsxe-Cavaxeti regionu bələdiyyələrində „Bir pəncərə” prinsipi icra olunurdu və vətəndaşlar dil baryerinə görə heç bir əngəllə qarşılaşmamışlar. Diyar administrasiyalarında və etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı bələdiyyələrin dövlət idarəçiliyi vahidlərində dövlət qulluqçuları işləyirlər, hansılar ki, erməni və rus dillərini bilirlər və lazım gəldikdə, vətəndaşlara köməklik göstərirlər. İl ərzində Samsxe-Cavaxeti Qubernator Administrasiyasında və Axalsixe bələdiyyəsi meriyasında 1061 vətəndaşa onların başa düşdükleri dildə yardım göstərildi.

Məqsəd: 1.3.2 Dövlət Qəyyumu-Qubernator Administrasiyalarında etnik azlıqların iştirakının təkmilləşdirilməsi

1.3.2.1 Etnik azlıq nümayəndələrinin iştirakçılığını təkmilləşdirmək məqsədilə Diyar administrasiyalarında yaradılmış ictimai-məşvərət şurasının iclaslarının keçirilməsi

Kvemo Kartli və Kaxeti diyar administrasiyaları tərəfindən planlaşdırılmış tədbirlər, yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

Məqsəd:1.3.3 Etnik azlıq nümayəndələri üçün ictimai xidmətlərin əlçatanlığının təkmilləşdirilməsi

1.3.3.1 Etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı regionlarda, vətəndaş inteqrasiyası istiqamətində dövlət siyasəti ilə tanışlıq/ etnik azlıq nümayəndələrinin hüquqlarının tanınması məqsədilə görüşlərin keçirilməsi

Dövlət Naziri Aparatının təşkilatçılığı ilə il ərzində əhali ilə, gənclərlə müxtəlif tipdə görüşlər, regionlarda, yerli özünüidarə və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri ilə – QHT-lərlə, pedaqoqlarla, aqsaqqallarla tanışlıq xarakterli görüşlər təşkil edildi. Görüşlərdə vətəndaş inteqrasiyası istiqamətində əldə olunmuş irəliləyiş və hələ də mövcud çağırışlar müzakirə edildi. İl ərzində 30-a qədər görüş keçirildi.

1.3.3.2 Etnik azlıq nümayəndəsi gənclər üçün vətəndaş inteqrasiyası məsələləri ilə bağlı görüşlərin keçirilməsi

Barışq və Vətəndaş Bərabərliyi Məsələləri üzrə Gürcüstan Dövlət Naziri Aparatının təşkilatçılığı ilə BMT Assosiasiyasının PITA proqramının gənc qrupları ilə distant görüş keçirildi. Görüşdə Gürcüstan hökuməti tərəfindən COVID-19-un qarşısının alınması istiqamətində atılmış, eləcə də planlaşdırılmış addımlar barəsində mühakimə yürütdülər.

Həmçinin, Demokratik İştirak Mərkəzləri Şəbəkələrinin əməkdaşları və Gürcüstanın 6 regionu üzrə vətəndaş fəalları, qeyri-hökumət təşkilatları və media nümayəndələri ilə distant görüş keçirildi. İştirakçılara işğal olunmuş ərazilərdə və etnik azlıq nümayəndələrinin sıx məskunlaşdığı regionlarda Dövlət Naziri Aparatı tərəfindən koronavirusla mübarizə və onun qarşısının alınması məqsədilə görülmüş işlər, eləcə də davam etməkdə olan tədbirlər və informasiya kampaniyaları ilə bağlı müfəssəl informasiya verildi.

2020-ci il ərzində etnik azlıq nümayəndələrinin kompakt məskunlaşdığı regionlarda həm sosial təsirlərin mənfi nəticələri, həm də onun yayılmasının qarşısını almaq strategiyaları barəsində yanlış informasiyanın verilməsi haqqında məlumatlılıq səviyyəsini yüksəltmək Dövlət Naziri Aparatının əsas prioritetlərindən biri hesab olunurdu. Bu məqsədlə “Dezinformasiyanın vətəndaş inteqrasiyası prosesinə təsiri və onun qarşısının alınmasının əhəmiyyəti” mövzusunda treninqlər silsiləsi başladı, treninqlərdə yuxarıda qeyd edilmiş regionlarda işləyən yerli qeyri-hökumət təşkilatları nümayəndələri (30 iştirakçı) də iştirak etdilər. Treninq müxtəlif hədəf auditoriyalarının iştirakı ilə davam etdiriləcək, hansılar ki, gələcəkdə vətəndaş inteqrasiyası prosesində ictimaiyyətə doğru informasiyanın verilməsini təmin edəcəklər.

1.3.3.3 Ölkədə baş verən hadisələr və müxtəlif aktual məsələlərlə əlaqədar informasiya materiallarının hazırlanması, tərcümə edilməsi və çapı

Gürcüstan hökuməti COVID-19 pandemiyasının elan edildiyi ilk gündən problemlərə münasibət sərgilədi, hansı ki, bir tərəfdən, vətəndaşların sağlamlığına qayğı göstərmək, digər tərəfdən isə pandemiyanın yaratdığı iqtisadi çətinlikləri aradan qaldırmaq məqsədini önünə qoyurdu.

- ❖ Dövlət informasiya veb-səhifəsi StopCov.ge altı dildə (gürcü, abxaz, osetin, Azərbaycan, ingilis) fəaliyyət göstərməyə başladı. Veb-səhifədə daimi yenilənmə rejimində koronavirusla bağlı bütün yeniliklər haqqında informasiya yerləşdirilirdi.
- ❖ 144 - Xüsusi dövlət məlumat “qaynar xətti” istifadəyə verildi ki, bu xidmət öz növbəsində, vətəndaşlara, həmçinin erməni və Azərbaycan dillərində müvafiq konsultasiya almaq imkanını verir.
- ❖ Dövlət Naziri Aparatı koronavirusun yayıldığı ilk gündən etnik azlıq nümayəndələrini operativ surətdə məlumatlandırmağa başladı. Martın 3-dən etibarən, COVID 19-un yayılmasının qarşısını almaq tədbirləri, tətbiq olunmuş tənzimləmələr və məhdudiyətlər, güzəştlər və kompetensiyalar haqqında presedentsiz aktiv və intensiv məlumatlılığın yüksəldilməsi kampaniyası keçirildi;
- ❖ Koronavirusun qarşısının alınması ilə bağlı müxtəlif məsələləri əhatə edən informasiya materialları hazırlandı və etnik azlıq nümayəndələrinin ana dillərinə tərcümə olundu. O cümlədən: gigiyenaya riayət etmək qaydaları, karantin qaydaları, anti-böhran planı, tez-tez verilən suallar və başqa aktual məsələlər. Yerli özünüidarələrin nümayəndələrinin fəal iştirakı ilə 529 100 vahid informasiya materialı (informasiya broşürləri və posterlər), bir neçə mərhələ üzrə və qapı-qapı prinsipi ilə Kvemo Kartli, Samsxe-Cavaxeti və Kaxeti regionlarında paylandı.
- ❖ İctimaiyyətin məlumatlandırılması və prevensiya tədbirləri tematikasında qeyri-gürcü dilli qəzetlərin –Azərbaycan dilli “Gürcüstan” və erməni dilli “Vrastan” buraxılışları (4500 tiraj) və əlavə xüsusi

redaksiya (6000 tiraj) hazırlandı, harada ki, koronavirusla bağlı bütün aktual məsələlər haqqında ətraflı informasiya yerləşdirilmişdi.

- ❖ Erməni və Azərbaycan dillərində informasiya xarakterli video-çarxların tərcümə edilməsi və regional televiziya efirlərində yerləşdirilməsi təmin olunmuşdur;
- ❖ Mərhələli şəkildə, aktual məsələlərlə bağlı ikidilli (gürcücə-azərbaycanca və gürcücə-ermənicə) qısa mətn bildirişləri (SMS) hazırlandı, hansılar ki, etnik azlıq nümayəndələrinin kompakt məskunlaşdığı regionlarda quraşdırılmış dirəklər vasitəsilə abunəçilərin mobil nömrələrinə göndərildi.

Məlumatlandırma kampaniyası ilə yanaşı əhalinin sosial-iqtisadi vəziyyətinin yüngülləşdirilməsi məqsədilə onlara ərzaq məhsulları və gigiyena vasitələrinin verilməsinə də diqqət ayrıldı. Pandemiyanın ilk dalğasının başladığı andan etibarən, BMT Uşaq Fondunun (UNICEF) dəstəyi ilə Gürcüstan miqyasında məskunlaşmış qaraçı ailələrinə və eyni zamanda etnik azlıq nümayəndəsi olan sosial cəhətdən həssas çoxuşaqlı ailələrə ərzaq məhsulları və gigiyena vasitələri səbətləri (605 bağlama) təqdim olundu. Buradan Kvemo Kartli regionunda - 102 bağlama, Samsxe-Cavaxeti regionunda -50 bağlama, Kaxeti regionunda -73 bağlama və qaraçı ailələrinə - 380 bağlama verildi.

Pandemiyanın ikinci dalğasına cavab olaraq, Dövlət Naziri Aparatı etnik azlıq nümayəndələrinin kompakt məskunlaşdığı regionların sakinlərinə dəstək göstərmək məqsədilə aktiv rejimdə informasiya və sosial yardım kampaniyalarını davam etdirdi. İnformasiya kampaniyası üç istiqamətdə həyata keçirildi:

- ❖ Anti-böhran planı və koronavirusun prevensiyası ilə bağlı 100 000 broşür hazırlandı, erməni və Azərbaycan dillərinə tərcümə edildi və qapı-qapı prinsipi ilə Kvemo Kartli, Samsxe-Cavaxeti və Kaxeti regionlarında paylandı.
- ❖ İkidilli gənclərə yenidən hazırlıq keçildi, hansılar ki, 144-1 dövlət “qaynar xəttində” operator kimi işə başladılar. Bu qaynar xətt vətəndaşlara, hətta erməni və Azərbaycan dillərində, müvəqqəti giriş-çığış məhdudiyyətləri şəraitində icazənin verilməsi barədə konsultasiya keçmək və zəruri hallarda xidmətlər almaq imkanı verir.
- ❖ İkidilli gənclərdən ibarət könüllülər qrupu da yenidən hazırlandı, hansılar ki, etnik azlıq nümayəndələrinin sıx məskunlaşdığı regionlarda həmyaşıdları ilə koronavirusla əlaqəli məsələlərlə bağlı distant görüşlərin keçirdilər. Ümumilikdə informasiya kampaniyası çərçivəsində 5 bələdiyyənin 36 kəndi üzrə onlayn görüşlər təşkil olundu.

Sosial yardım kampaniyası Samsxe-Cavaxeti, Kvemo Kartli və Kaxeti regionlarda yaşayan hər iki valideynini itirmiş və sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlara ərzaq məhsulları və gigiyena vasitələri olan bağlamaların (729) verilməsini nəzərdə tuturdu. Buradan, Kvemo Kartli regionuna -353 bağlama, Samsxe-Cavaxeti regionuna -134, Kaxeti regionuna isə 242 bağlama verildi.

1.3.3.4 Etnik azlıq nümayəndələri ilə Gürcüstanın Avropa və Avro-Atlantik inteqrasiyası prosesi haqqında informasiya xarakterli görüşlərin keçirilməsi

Etnik azlıq nümayəndələrinin Gürcüstanın Avropa və Avro-Atlantik inteqrasiyası haqqında məlumatlandırılması və maariflənmənin yüksəldilməsi ÜHHŞ NATO və Avropa İttifaqı haqqında İnformasiya Mərkəzinin əsas istiqamətlərindən birini təşkil edir. COVID-19 pandemiyasından dolayı, vətəndaşların təhlükəsizliyini təmin etmək və mövcud tövsiyələri nəzərə alaraq, mərkəz 2020-ci ilin mart ayından fəaliyyətini rəqəmsal formatda davam etdirdi. Müvafiq olaraq, “Vətəndaş bərabərliyi və inteqrasiyası üzrə

Dövlət Strategiyasının” 2020-ci il üçün Fəaliyyət Planı ilə nəzərdə tutulmuş fəallıqların bir qismi, onlayn görüşlər formatında həyata keçirildi, bəzi layihələrin yerinə yetirilməsi isə müvəqqəti olaraq, təxirə salındı.

Hesabat dövrü ərzində, ÜHHŞ NATO və Avropa İttifaqı haqqında İnformasiya Mərkəzi müxtəlif fəallıqlar həyata keçirdi, o cümlədən: kütləvi mühazirələr, seminarlar, treninqlər, informasiya xarakterli görüşlər. Etnik azlıq nümayəndələri ölkənin Avropa və Avro-Atlantik inteqrasiyası prosesinin əhəmiyyəti və Avropa və Avro-Atlantik inteqrasiyası prosesindən qazanılmış mənfəətli bağlı məlumatlandırıldılar. İnformasiya Mərkəzi müxtəlif hədəf auditoriyalarla – müəllimlərlə, şagirdlərlə, tələbələrlə, yerli özünüidarə orqanları nümayəndələri, media və yerli əhali ilə işlədi.

Etnik azlıq nümayəndələrinin iştirakı ilə ÜHHŞ NATO və Avropa İttifaqı haqqında İnformasiya Mərkəzi tərəfindən həyata keçirilmiş bir neçə əhəmiyyətli layihə xüsusilə qeyd olunmalıdır, bura daxildir: rəqəmsal formatda təşkil olunmuş “Avropa günləri 2020”, hansını ki, ÜHHŞ NATO və Avropa İttifaqı haqqında İnformasiya Mərkəzi Gürcüstan Parlamenti ilə əməkdaşlıq çərçivəsində həyata keçirmişdir; “Gürcüstan regionlarında Qərb inteqrasiyası prosesi haqqında məlumatlılığın və iştirakın yüksəldilməsi” layihəsi, hansını ki, Mərkəz Amerika Birləşmiş Ştatları Dövlət Departamenti və ABŞ-ın Gürcüstandakı səfirliyinin maliyyə dəstəyi ilə icra edir.

1.3.3.5 “Gənc avropalı səfirlər” layihəsi çərçivəsində Gürcüstanın Avrointeqrasiya prosesi haqqında informasiya görüşlərinin keçirilməsi

Bax: 1.3.3.14

1.3.3.6 Etnik azlıq nümayəndəsi müəllimlər üçün Gürcüstanın Avropa və Avro-Atlantik inteqrasiyası haqqında maariflənmənin yüksəldilməsi məqsədilə layihələrin həyata keçirilməsi

ÜHHŞ NATO və Avropa İttifaqı haqqında İnformasiya Mərkəzi tərəfindən təqdim olunmuş informasiyaya əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.3.3.7 Batumi ş.-də yaşayan etnik azlıq nümayəndələrinə bələdiyyə proqramları haqqında informasiyanın verilməsi

Batumi ş. bələdiyyəsi tərəfindən təqdim olunmuş informasiyaya əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.3.3.8 İctimai xidmətlər və davam edən dövlət/muxtar respublika/bələdiyyə proqramları (təhsil proqramları, səhiyyə və sosial müdafiə proqramları, müxtəlif qanunvericilik dəyişiklikləri) haqqında informasiyanın verilməsi

Batumi ş. bələdiyyəsi tərəfindən təqdim olunmuş informasiyaya əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.3.3.9 Tbilisi ş. Sakrebulosunun fəaliyyəti ilə tanış olmaq məqsədilə gənc etnik azlıq nümayəndələri üçün görüşlərin təşkil edilməsi

Tbilisi ş. Sakrebulosu tərəfindən təqdim olunmuş informasiyaya əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.3.3.10 Sağlamlığın təşviqi məsələlərinə dair hazırlanmış maarifləndirici çap və video materialların yayılması

Barışq və Vətəndaş Bərabərliyi Məsələləri üzrə Gürcüstan Dövlət Naziri Aparatının təşəbbüsü və Gürcüstanın İşğal Olunmuş Ərazilərdən Məcburi Köçkün və Qaçqınlar, Əmək, Səhiyyə və Sosial Müdafiə Nazirliyi ilə əməkdaşlıq əsasında, COVID-19-la bağlı informasiya və maarifləndirici materiallar erməni və Azərbaycan dillərinə tərcümə edildi və hazırlandı (erməni, Azərbaycan, abxaz və osetin dillərində). Maarifləndirici videolar üçün subtitrlər hazırlandı.

ÜHHŞ L. Sakvarelidze adına Xəstəliklərə Nəzarət və İctimai Sağlamlıq üzrə Milli Mərkəzin kompetensiyaları çərçivəsində regional ictimai sağlamlıq mərkəzləri şəbəkələrində, eləcə də mərkəzin sosial media və veb-səhifəsi vasitəsilə materiallar yayıldı.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı və BMT Uşaq Fondunun əməkdaşlığı ilə etnik azlıqların məskunlaşdığı regionlar üçün COVID-19 kommunikasiya layihəsi hazırlanır, hansı ki, informasiya və maarifləndirici fəallıqları nəzərdə tutur (çap və video materialın işlənib hazırlanması, müxtəlif hədəf qrupları ilə vebinarlar, o cümlədən tibbi heyət, gənclər təşkilatları, ruhani şəxslər).

Hesabat dövründə mərkəzin əməkdaşları Axalkalaki bələdiyyəsinin bir neçə kəndində oldular, haradakı, tənzimləmələri nəzərə alaraq, informasiya xarakterli görüşlərdə məktəb müəllimləri ilə birlikdə iştirak etdilər. İl ərzində Gürcüstan Parlamenti Milli Kitabxanası və "Axalkalakidə kəndin inkişafına dair yeni yanaşmanın dəstəklənməsi" layihəsinin əməkdaşlığı ilə görüşlər həyata keçirildi.

BMT Uşaq Fondunun, Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı və Gürcüstanın İşğal Olunmuş Ərazilərdən Məcburi Köçkün və Qaçqınlar, Əmək, Səhiyyə və Sosial Müdafiə Nazirliyi və mərkəzin birgə səyi nəticəsində COVID-19-la bağlı risk kommunikasiyası və cəmiyyətin iştirakçılığına dair 2020-2022-ci illər strateji sənədi və fəaliyyət planı hazırlandı. Strategiya çərçivəsində donor təşkilatların dəstəyi ilə silsilə maarifləndirici tədbirlər davam edir.

Bundan başqa, BMT İnkişaf Proqramı, Böyük Britaniya hökuməti və Gürcüstan BMT Assosiasiyasının dəstəyi ilə mərkəz tərəfindən "İctimai sağlamlıqla bağlı böhran vəziyyəti zamanı risk kommunikasiyası strategiyası" işlənib hazırlandı.

BMT Uşaq Fondunun dəstəyi ilə qoruyucu maskanın düzgün istifadəsi haqqında informasiya xarakterli kliplər hazırlandı; Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı ilə əməkdaşlıq əsasında, preventiv tədbirlərin dəstəklənməsi məqsədilə yerli populyar insanların iştirakı ilə Azərbaycan dilində televiziya klipi hazırlandı.

Gürcüstanda COVID-19-a qarşı peyvəndləmənin tətbiqi kommunikasiyasına dair fəaliyyət planının işlənib hazırlanması məqsədilə hazırlıq işlərinə başlandı.

2020-ci il Sağlamlığın dəstəklənməsinə dair dövlət proqramı çərçivəsində İctimai Səhiyyənin regional nümayəndələrinin iştirakı ilə pandemiya kontekstində sağlamlığın dəstəklənməsi və rəqəmsal kommunikasiya məsələləri ilə bağlı distant formatda treninqlər silsiləsi keçirildi. Treninqdə etnik azlıqların məskunlaşdığı regionların nümayəndələri də iştirak etdilər.

İl ərzində, donorların maliyyə dəstəyi ilə aktual məsələlərlə bağlı müxtəlif növ materiallar erməni və Azərbaycan dillərində hazırlandı və çap olundu.

1.3.3.11 Penitensiar müəssisəyə qəbul edilmə-yerləşdirilmə zamanı etnik azlıq nümayəndəsi müttəhim və məhkumların onların hüquqları barəsində məlumatlandırılması

Penitensiar müəssisələrdə məhbusların hüquqları barəsində yenilənmiş informasiya əsasında mətni video çarxlar yaradıldı, hansılar ki, bütün müəssisələrdə televiziya kanallarından birində müttəhim və məhkumlar üçün əlçatandır. Eləcə də bütün penitensiar müəssisələrin sosial şəbəsində müttəhim/məhkumların hüquqları haqqında beş dildə elektron versiyada məlumat mövcuddur: rus, erməni, Azərbaycan, türk və ingilis. Ehtiyac yarandığı təqdirdə, qeyd edilmiş informasiya lazımı dildə çap şəklində də əlçatandır.

Hesabat dövründə penitensiar müəssisələrdə məhkumların yerləşdirilməsi zamanı onlar “Müttəhim və məhkumların hüquq və vəzifələri” barəsində məlumatlandırılırlar. Lazım olduğu təqdirdə, müttəhim və məhkumlar həm şifahi, həm də yazılı surətdə tərcümə xidməti ilə təmin olunurlar.

Bununla yanaşı, Avropa İttifaqının penitensiar və probasiyanın dəstəklənməsi layihəsinin (EU4Justice) yardımı ilə müttəhim və məhkumların hüquq və vəzifələri barəsində yenilənmiş broşür işlənilib hazırlandı və çap olundu, öz növbəsində rus, türk və fars dillərinə tərcümə edildi və penitensiar müəssisələrə paylandı.

Gürcüstanda, cari ilin fevralın 26-da, COVID-19-un ilk yoluxma faktı qeydə alındığı ilk gündən, Gürcüstan Ədliyyə Nazirliyi və Xüsusi Penitensiar Xidməti penitensiar müəssisələrdə COVID-19-un mümkün yayılmasının qarşısını almaq üçün müvafiq milli və beynəlxalq tövsiyələrə uyğun olaraq, proaktiv tədbirlər həyata keçirirdilər. Bu prosesdə müttəhim və məhkumların əsas hüquqları, onların sağlamlığının qorunması ilə penitensiar müəssisələrdə sakinlərin və işçilərin təhlükəsizliyinin qorunması arasında balansın saxlanması tələbatları nəzərə alınmışdır. Qeyd edilməlidir ki, Gürcüstanda Ədliyyə Nazirliyi və Xüsusi Penitensiar Xidmət tərəfindən bütün müttəhim və məhkumlar, onların başa düşdükleri dillərdə müəssisədə tətbiq olunmuş məhdudiyətlərin məqsəd və əhəmiyyəti, eləcə də gigiyena prosedurlarına riayət etməyin vacibliyi barəsində məlumatlandırılmışdılar.

Əlavə olaraq, 2020-ci ilin martın 20-də, bütün penitensiar müəssisələrin hər bir hücrəsində xüsusi televiziya kanalı aktivləşdi. Gürcüstan Penitensiar Sistemində (GPS) məhbuslar kanal vasitəsilə daim COVID-19-un mümkün yayılmanın qarşısının alınması istiqamətində Gürcüstan Ədliyyə Nazirliyinin və GPS tərəfindən qəbul edilmiş tədbirlər barəsində məlumatlandırılırlar. Eyni kanalda Gürcüstan hökumətinin xüsusi veb-səhifəsindən www.stopcov.ge götürülmüş informasiya üç dildə (gürcü, erməni və Azərbaycan dillərində) yayımlanır.

1.3.3.12 Etnik azlıq nümayəndələri arasında ictimai xidmətlər və davam edən dövlət proqramları haqqında informasiya materiallarının yayılması

Gürcüstan Ədliyyə Nazirliyi Etnik azlıq nümayəndələri üçün ictimai xidmətlərin əlçatanlığının yüksəldilməsi məqsədilə, etnik azlıqların məskunlaşdığı regionlarda (Kvemo Kartli, Samsxe-Cavaxeti, Kaxeti) ictimai xidmətlər və cari dövlət proqramları haqqında informasiya materiallarının yayılmasını təmin edir. Qeyd edilmiş materiallar ictimai mərkəzlər, ÜHHŞ Dövlət Xidmətləri Agentliyinin Ərazi Xidmətləri və Ədliyyə Evi vasitəsilə yayıldı. Hesabat dövründə, etnik azlıqların məskunlaşdığı məntəqələrdə yerləşən ictimai mərkəzlər (Sartçala, Foka, Kvareltskali, Kazreti, Qabal, Sadaxlı, Yormuğanlı, Vale, Baraleti, Kumurdo, Zalqa, Dmanisi, Qaçaqan, Ninosminda və Aspindza) vasitəsilə 2809 informasiya broşür paylandı. Qeyd edilmiş broşürlər aşağıdakı mövzuları əhatə edirdi: vizasız gediş-gəliş, nikahın qeydə alınması, ailədə zorakılıq, gender və mülkiyyət, Ədliyyə Evi və İctimai Mərkəzin Xidmətləri, torpağın qeydə alınması, kəndin inkişafına dəstəyin göstərilməsi və s.

Qeyd edilməlidir ki, COVID-19-un qarşısının alınması məqsədilə, cari ilin may ayından Ədliyyə Evinin filialları və ictimai mərkəzlər vətəndaşlara fərqli formatda xidmət göstərirlər. Xüsusilə, maraqlanan şəxs, istədiyi gün və saatda my.gov.ge portalında ziyarət sifariş etdikdə, Ədliyyə Evi və İctimai Mərkəzin binasına daxil olub, xidmət ala bilər.

1.3.3.13 Etnik azlıqların nümayəndəsi tələbələrinə “Gənc avropalı səfirlər” layihəsi çərçivəsində Gürcüstanın Avrointeqrasiya prosesi haqqında ToT tədrisinin keçirilməsi

ÜHHŞ NATO və Avropa İttifaqı haqqında İnformasiya Mərkəzi və Gürcüstan BMT Assosiasiyası ilə əməkdaşlıq əsasında, “Gənc avropalı səfirlər” layihəsi çərçivəsində təlimçilərin təlimi (TOT-40 iştirakçı) planlaşdırıldı və həyata keçirildi. Tədrin iştirakçıları dövlət strukturlarının nümayəndələri və dəvət olunmuş ekspertlərlə görüşdülər, Avropa və Avro-Atlantik inteqrasiyası, Avropa dəyərləri, ölkənin gələcək perspektivləri və təşəbbüsləri, maarifləndirici proqramlar, yeniliklər haqqında biliklərini dərinləşdirdilər və eyni zamanda onlara kommunikasiya bacarıq və qabiliyyətlərini təkmilləşdirmək imkanı verildi. Layihənin növbəti mərhələsində gənc həmyaşd təlimçilər etnik azlıqların sıx məskunlaşdığı regionlarda şagirdlərlə, müəllimlərlə, icma liderləri ilə informasiya xarakterli görüşlər keçirdilər. 2020-ci ildə yuxarıda adı çəkilmiş layihə çərçivəsində təlimçilərin tədrinləri onlayn rejimdə təşkil olundu (əlavə olaraq, bax. 1.3.3.14)

1.3.3.14 “Gənc avropalı səfirlər” layihəsi çərçivəsində Gürcüstanın Avrointeqrasiya prosesi haqqında informasiya görüşlərinin keçirilməsi

İl ərzində “Gənc avropalı səfirlər” layihəsi davam etdirildi. Layihə Barışıq və Vətəndaş Bərabərliyi Məsələləri üzrə Gürcüstan Dövlət Naziri Aparatının, Xarici İşlər Nazirliyinin ÜHHŞ NATO və Avropa İttifaqı haqqında İnformasiya Mərkəzi və Gürcüstan BMT Assosiasiyasının birgə təşəbbüsü və “Tolerantlıq, vətəndaş şüurunun yüksəldilməsi və inteqrasiyanın dəstəklənməsi proqramı” [PITA] çərçivəsində Amerika Birləşmiş Ştatları Beynəlxalq İnkişaf Agentliyinin (USAID) maliyyə dəstəyi ilə artıq dörd ildir ki, həyata keçirilir. Layihə çərçivəsində həmyaşd maarifçilər tərəfindən etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı regionlarda (Kvemo Kartli, Samsxe-Cavaxeti, Kaxeti) məktəb rəhbərliyi, müəllimlərlə və şagirdlərlə informasiya xarakterli görüşlər keçirildi. 9 bələdiyyə üzrə 24 kənddə 37 görüş keçirildi və 703 benefisiara Gürcüstanın Avropa və Avro-Atlantik inteqrasiyası prosesi və ondan əldə etdiyi mənfəət haqqında məlumat verildi.

Məqsəd: 1.3.4. Kütləvi inzibatçılıq və dövlət qulluğunda etnik azlıqların iştirakının yüksəldilməsi və peşəkar inkişafı

1.3.4.1 1+4 stajkeçmə proqramının həyata keçirilməsi

Gənc etnik azlıq nümayəndələrinin dövlət qulluğuna cəlb olunmasını yaxşılaşdırmaq məqsədilə, Dövlət Naziri Aparatının təşəbbüsü ilə, 2017-ci ildən bəri “1+4 stajkeçmə proqramı” icra olunur, hansında ki, bu günə qədər təq. 300 benefisiar iştirak etmişdir. 2020-ci ildə koronavirus pandemiyası şəraitində tətbiq edilmiş məhdudiyyətlərdən dolayı, proqramın icrası müvəqqəti dayandırılmışdır.

1.3.4.2 Siyasi iştirakçılıq haqqında məlumatlılığın yüksəldilməsi məqsədilə maarifləndirici tədbirlərin keçirilməsi: sərəgilər, film nümayişi, diskussiya

Bolnisi bələdiyyəsi üçün gənclərin inkişafı, onların qərar qəbul etmə prosesində aktiv iştirakı mühüm əhəmiyyət kəsb edir. İl ərzində Faxralı (Talaveri), Arıxlı (Naxiduri), Aşağı Bolnisi və Darvaz kəndlərinin gəncləri ilə informasiya və işgüzar görüşlər keçirildi. Görüşlərdə bələdiyyə miqyasında planlaşdırılmış tədbirlər və gənclərin həmin tədbirlərdə iştirak etmək imkanlarını müzakirə etdilər. Bununla yanaşı, bələdiyyənin inzibati ərazi vahidlərində icmalar üzrə gənclər klublarının yaradılması da planlaşdırılıb.

Bolnisi bələdiyyəsinin təşəbbüsü ilə ÜHHŞ Gənclər Agentliyinin rəhbəri “Bələdiyyə Gənclər Siyasəti” islahatı çərçivəsində, bolnisili gənclərlə və Meriya yanında Gənclər Şurasının üzvləri ilə informasiya xarakterli görüş keçirildi. Qeyd edilmiş görüşdə 30-a qədər gənc iştirak etdi. Görüşdə sənədin mövcudluğunun zəruriliyi müzakirə edildi, gələcək planlar quruldu.

1.3.4.3 Etnik azlıqların dövlət qulluğuna cəlb olunmasını və peşə inkişafını artırmaq məqsədilə təlim xidmətlərinin satın alınması

Dmanisi bələdiyyəsində konkret etnik azlıq nümayəndələrinin iştirakını yüksəltmək məqsədilə ayrıca maliyyə ayrılmamışdır, lakin bələdiyyə büdcəsinin yalnız 1%-i peşəkar inkişaf məqsədilə ayrılması nəzərdə tutulmuşdur.

1.3.4.4 Etnik azlıq nümayəndələrinin dövlət idarəçiliyi və inzibatçılıq proqramı çərçivəsində yenidən hazırlanması

ÜHHŞ Zurab Jvaniya adına Dövlət İdarəçilik Məktəbi hesabat dövründə dövlət idarəçiliyi və inzibatçılıq proqramı çərçivəsində BMT Uşaq Fondu – UNICEF tərəfindən maliyyələşdirilmiş layihəni –“Erkən və məktəbəqədər təhsil sisteminin dəstəklənməsi və bələdiyyələrin imkanlarının inkişafı yolu ilə erkən və məktəbəqədər tədris qanunlarının və dövlət standartlarının icrasını təşviq etmək məqsədilə insan kapitalının inkişaf etdirilməsi ” həyata keçirdi, layihə çərçivəsində həmçinin 7 etnik azlıq nümayəndəsi yenidən hazırlıq keçdi. Həmçinin dövlət idarəçiliyi inzibatçılıq proqramı əsasında 32 etnik azlıq nümayəndəsi də yenidən hazırlıq keçdi.

1.3.4.5 Etnik azlıq nümayəndələrinin müsabiqəyə dəvət etmək məqsədilə müvafiq kampaniya aparmaq; Dövlət nümayəndəsi ilə “Açıq qapı günü” təşkil etmək

Samsxe-Cavaxeti Diyar Administrasiyası tərəfindən planlaşdırılmış təbir COVID-19-un yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilmiş hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

Aralıq hədəf: 1.4 Siyasi qərar qəbul etmə prosesində etnik azlıqların iştirakçılığının təşviqi

Məqsəd : 1.4.1 Etnik azlıqların səs vermə və məlumatlanmış seçim etmələrinin təmin edilməsi

1.4.1.1 Seçki sənədlərinin və digər informasiya materiallarının erməni və Azərbaycan dillərinə tərcümə edilməsi

2020-ci il 31 oktyabr Gürcüstan Parlament Seçkilərində etnik azlıq nümayəndəsi olan seçicilərin kompakt məskunlaşdığı 7 majoritar dairə üzrə 348 seçki məntəqəsi yaradıldı, bunlardan: gürcü-Azərbaycan – 211 məntəqə; gürcü-erməni -133 məntəqə; gürcü-erməni-Azərbaycan -4 məntəqə.

Etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı regionlarda yaşayan erməni dilli və Azərbaycan dilli seçicilər üçün müvafiq dillərdə aşağıdakı seçki sənədləri və informasiya materialları tərcümə edildi və çap olundu: Seçki bülleteni; Seçicilərin vahid siyahısı (*Seçicilərin vahid siyahısı səsvermə otağında, MSK-nın veb sahifəsinin voters.cec.gov.ge axtarış sistemində yerləşdirilmişdir*); Bülletenin doldurulma qaydası; Səsvermədə iştirakı əks etdirən poster; MSK-nın veb-sahifəsində “Etnik azlıqlar” baneri¹;

MSK-nın 2020-ci il sentyabrın 18-də “koronavirusun (SARS-CoV-2) yeni növünün (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə 2020-ci il 31 oktyabr Gürcüstan Parlamentinin növbəti/ sakrebulunun aralıq/merlərin növbədənənar seçkilərinin səsvermə günü üçün bəzi seçki tədbirlərinin və sanitariya-gigiyenik tələblərin müəyyən edilməsi haqqında” №38/2020 qərarı; 2020-ci il 31 oktyabr Gürcüstan Parlamenti seçkilərində əlil arabasına bağlı seçicilərin iştirakı üçün müvəqqəti qaydalar (Seçki məəcəlləsi -200-cü maddəsi); aşağıdakı informasiya flayerləri: “Seçki idarəçiliyi xidmətləri haqqında”; “Özünü tap, öz məntəqəni tap”; “Səsvermə prosedurları”; “MSK sədrinin gənc seçicilərə müraciəti”; MSK sədrinin müsahibəsi (qəzet əlavəsi). Materiallar həmçinin erməni dilli qəzet “Vrstan” və Azərbaycan dilli qəzet “Gürcüstan” vasitəsilə də paylandı.

Erməni dilli və Azərbaycan dilli məntəqə seçki komissiyası üzvləri üçün aşağıdakı rəhbər təlimatlar tərcümə edildi (erməni və Azərbaycan dillərinə) və çap olundu: Məntəqə seçki dairəsi üzvünün rəhbər təlimatı, Məntəqə seçki komissiyası sədrinin yaddaş təlimatı, Məntəqə seçki komissiyası katibinin səsvermə günü səlahiyyətləri, Seçici axınına qaydaya salan komissiya üzvünün funksiyaları, Seçicilərin qeydiyyatını aparan komissiya üzvünün funksiyaları, Seçki qutusu və xüsusi zərflərə nəzarət edən komissiya üzvünün funksiyaları, Daşınan seçki qutusunu aparan komissiya üzvünün funksiyaları, Məntəqə seçki komissiya üzvlərinin seçki təhlükəsizliyi təlim modulu, Seçki sənədlərinin möhürlənməsini əks etdirən poster, Məntəqə seçki komissiyası üzvləri üçün məhdud imkanlara malik seçicilərin seçkilərdə müstəqil iştirakını təmin etmək – tədrisi təlimatı.

2020-ci 31 oktyabr Gürcüstan Parlament seçkiləri dövründə, MSK-nın telefon və informasiya mərkəzində etnik azlıq nümayəndəsi olan seçicilərin erməni və Azərbaycan dilli operatorlardan seçki məsələləri ilə bağlı məlumat almaq imkanları vardı. 2 erməni dilli və 1 Azərbaycan dilli operator işlə təmin olunmuşdu.

1.4.1.2 MSK-nın informasiya və reklam materiallarının erməni və Azərbaycan dillərində əlçatanlığının təmin olunması

¹ MSK-nın veb-sahifəsində “Etnik azlıqlar” banerinə baxın “ <https://cesko.ge/geo/list/2597> .

2020-ci il 31 oktyabr Gürcüstan Parlament seçkilərinin birinci turu üçün MSK tərəfindən hazırlanmış 13 video-çarx erməni və Azərbaycan dillərinə tərcümə edildi, o cümlədən etnik azlıqlar üçün əlçatan xidmətlər barəsində də video-çarxlar hazırlandı. Çarxlar MSK-nın veb-səhifəsində, sosial şəbəkələrdə və regional televiziya efirində yerləşdirildi. Seçkilərin ikinci turu² üçün üç video-çarx hazırlandı, hansılar ki, Azərbaycan dilinə tərcümə edildi³. Bununla yanaşı MSK hər iki tur üçün radio çarxlar da hazırladı. Tərcümə edilmiş material televiziya (**erməni dilli**: “Parvana TV”, “ATV-12”, “TOK-TV”; **Azərbaycan dilli**: “Marneuli-TV”, “Bolneli”, “TV-4”) vasitəsilə ötürüldü və yayımlandı. Materiallar həmçinin radio efirində də yerləşdirildi (**erməni dilli radio**: “Vrastan-FM”, “Nori”; **Azərbaycan dilli radio**: “Bolneli”, “Marneuli”, “AG FM”).

1.4.1.3 “Seçicilərlə söhbət edirik” məlumatlandırma kampaniyası çərçivəsində azsaylı etnik qruplarla görüşlərin təşkili

Seçki administrasiyası 2020-ci il 31 oktyabr Gürcüstan Parlament seçkiləri üçün Gürcüstan miqyasında, o cümlədən etnik azlıqların da məskunlaşdığı regionlarda “Seçicilərlə söhbət edirik” adlı məlumatlandırma kampaniyasını həyata keçirdi.

Kampaniya çərçivəsində Dairə seçki komissiyası nümayəndələri və könüllülər etnik azlıqların məskunlaşdığı bələdiyyə mərkəzlərində və kəndlərdə, ictimai toplaşma yerlərində 39 “Özünü tap, öz məntəqəni tap” adlı aksiya keçirdilər. Aksiya çərçivəsində vətəndaşlara müasir texnologiyalardan (planşet və sürətli köçürmə aparatı) istifadə edərək, Seçicilərin vahid siyahısında özlərinin və ailə üzvlərinin məlumatlarını yoxlamaq xidmətini təklif etdilər. Azərbaycan dilli seçicilərlə 16 görüş, erməni dilli seçicilərlə isə 18 görüş keçirildi. Bununla yanaşı, azsaylı etnik azlıq qrupları ilə 5 görüş– kistlərlə 2, avarlarla 2 və qaraçı icması nümayəndələri ilə 1 görüş keçirildi.

Həmçinin kampaniya çərçivəsində, qeydiyyat yerinə görə, məntəqə seçki komissiyası üzvləri tərəfindən aşağıdakı informasiya flayerləri paylandı: “Özünü tap, öz məntəqəni tap”; “Səsvermə günü prosedurları”; “MSK sədrinin 2020-ci il 31 oktyabr seçkiləri günü 18 yaşı tamam olan gənc seçicilərə müraciəti”.

1.4.1.4 Qrant müsabiqəsinin təşkili

MSK-nın müəyyənləşdirdiyi prioritet istiqamətlərə uyğun olaraq, ÜHHŞ –Seçki Sistemlərinin İnkişafı, İslahatı və Tədrisi Mərkəzi (Tədris Mərkəzi) 2020-ci il fevralın 6-sı və iyulun 13-də iki qrant müsabiqəsini elan etdi⁴. Maliyyələşdirmə üzrə əsas hədəf qruplardan birini etnik azlıq nümayəndələri təşkil edirdi⁵. Qeyd edilmiş istiqamətdə, qrant konkursu komissiyasının qərarı əsasında, 19 yerli qeyri-hökumət təşkilatının layihəsi maliyyələşdirildi, hansılar ki, etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı regionlarda həyata keçirildi. Maliyyələşdirilən layihələrin ümumi büdcə dəyəri 648 817.25 lari təşkil etmişdir⁶.

2020-ci fevralın 6-da qrant müsabiqəsi üzrə maliyyələşdirmə istiqamətləri müəyyənləşdirildi:

² Erməni və Azərbaycan dillərinə tərcümə olunmuş video çarxları link vasitəsilə izlə: https://cesko.ge/geo/video_gallery/show/1629/913;

³ Parlament seçkilərinin ikinci turu ancaq etnik azərbaycanlıların məskunlaşdığı regionlarda keçirildi;

⁴ Qrant müsabiqələrinin maliyyələşdirilmə istiqamətləri MSK-nın 2020-ci il 29 yanvar №3/2020 sayılı və 3 iyul №41/2020 sayılı qərarlarına uyğun müəyyənləşdirildi.

⁵ Layihələrin hədəf qruplarına həmçinin əlilliyi olan şəxslər, qadınlar və gənclər də daxildir;

⁶ Qrant müsabiqəsi haqqında detallı məlumata Tədris Mərkəzinin veb-səhifəsində baxın: <http://electionreforms.ge/geo/list/17>

1. Siyasi partiyaların seçki imkanlarının təkmilləşdirilməsinə dəstəyin göstərilməsi. Qeyd edilmiş istiqamətdə 6 yerli qeyri-hökumət təşkilatının layihəsi maliyyələşdirildi, maliyyə büdcəsi 380 495 lari təşkil etdi;
2. Seçki prosesində gənc seçicilər. Qeyd edilmiş istiqamət üzrə 3 yerli qeyri-hökumət təşkilatının layihələri maliyyələşdirildi, hansıların ümumi büdcəsi 88 870 lari təşkil etdi.

2020-ci il iyulun 13-də seçicilərin 2020-ci il parlament seçkiləri barəsində məlumatlandırılması qrant müsabiqəsinin maliyyələşdirmə istiqaməti olaraq, müəyyənəşdirildi. Qeyd edilmiş istiqamətdə 10 yerli qeyri-hökumət təşkilatının layihələri maliyyələşdirildi, hansıların ki, ümumi büdcəsi 179 452.25 lari təşkil etdi.

1.4.1.5 Gənc etnik azlıq nümayəndələri üçün maarifləndirici proqramların həyata keçirilməsi “Seçki inkişafı məktəbi, 18-25 yaşa qədər gənclər üçün”

2020-ci ildə MSK Tədris Mərkəzi ilə əməkdaşlıq əsasında və Seçki Sistemlərinin Beynəlxalq Fondunun (IFES) dəstəyi ilə “Seçki inkişafı məktəbi” layihəsini həyata keçirdilər⁷. 2020-ci ildə, tədris kursu proqramına üç yeni məsələ əlavə olundu: səsvermənin elektron vasitələri, seçkilər və tədqiqatlar, seçki dövründə dezinformasiya və saxta məlumatların yayılması.

Layihə 2020-ci il 3-14 avqust tarixlərində, Tbilisi ş. və 24 bələdiyyə, o cümlədən etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı 3 bələdiyyə üzrə həyata keçirildi. 10 günlük tədris kursunda iştirak edən 49 etnik azlıq nümayəndəsi – 33 (67.35%) qadın və 16 (32.65%) kişi – kursu müvəffəqiyyətlə başa vurdu və sertifikatla təltif edildi. Cədvəldə detallı informasiyaya baxa bilərsiniz.

Dairə N	Dairənin adı	Sertifikat qazananların sayı	Qadın	Kişi
18	Axmeta	19	14	5
21	Qardabani	0	0	0
22	Marneuli	14	6	8
37	Axalsixe	16	13	3
	Cəmi	49	33 (67.35%)	16 (32.65%)

Dövlət məktəblərinin XI-XII sinif şagirdləri üçün məlumat-maarifləndirici layihə “Seçkilər və gənc seçici”

Dövlət məktəblərinin XI-XII sinif şagirdləri üçün "Seçkilər və gənc seçicilər" məlumat-maarifləndirici layihəsinin həyata keçirilməsi 19 Mart - 8 Aprel 2020-ci il tarixlərində nəzərdə tutulmuşdu. 64 bələdiyyə üzrə 242 məktəb seçildi. Buradan etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı 12 bələdiyyə üzrə 24 məktəb layihəyə

⁷ Tədris kursunda iştirak edən 18-25 yaşlı gənclər aşağıdakı məsələlərlə tanış oldular: dövlət institutlarının təşkili; bilavasitə demokratiya formaları; seçkilərin qanunvericiliklə tənzimlənməsi; beynəlxalq prinsiplər; Avropa Parlamenti; beynəlxalq təşkilatlar; müşahidə və seçkiyə yardım; Gürcüstanda seçki tarixi və statistikası; 1919-cu ildə təsis edilmiş məclis seçkiləri; Gürcüstanda seçki sistemləri; seçki administrasiyası modelləri; Gürcüstanın Seçki Administrasiyası; seçkiyə qoşulmuş tərəflər; şəffaflıq və aşkarlıq; seçki mühitinin inklüzivliyi; gender bərabərliyi; gender və seçkilər; seçicilərin qeydiyyatı; seçkiqabağı dövr; seçki məntəqəsinin açılması; seçki məntəqəsinin bağlanması (yekunlaşdırılması); seçki mübahisələri; seçkilərin yekunlaşdırılması; seçki dövrünün xülasəsi.

seçildi, lakin koronavirusun yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə qəbul edilmiş tədbirlərdən dolayı, dövlət məktəblərində layihə həyata keçirilə bilmədi.

“Seçki administratoru kursları” informasiya-maarifləndirici layihə

MSK və Tədris Mərkəzi, 2020-ci il iyulun 16-dan iyulun 31-ə qədər, 64 bələdiyyədə, o cümlədən etnik azlıqların məskunlaşdığı 13 bələdiyyədə, “Seçki administratoru kursları–dairə seçki komissiyalarının potensial üzvləri üçün” informasiya-maarifləndirici layihəni həyata keçirdilər. Qeyd edilmiş kurs profilli təhsili nəzərdə tuturdu və vətəndaş şüurunun yüksəldilməsi və seçki administrasiyasının peşəkar kadr resurslarının formalaşdırılmasına dəstəyin göstərilməsini məqsədini daşıyırdı. İştirakçılar səsvermə günü prosedurları və məntəqə seçki komissiyası üzvünün kompetensiyasına daxil olan məsələlərlə tanış oldular.

Etnik azlıqların məskunlaşdığı 13 bələdiyyədə yaşayan 1078 nəfər layihəyə müvəffəqiyyətlə qoşuldu və sertifikat aldı. Buradan 693 (64.29%) qadın və 385 (35.71%) kişi iştirak edirdi. Detallı məlumata cədvəl əsasında baxa bilərsiniz.

Dairənin N	Dairənin adı	Sertifikat əldə etmişlərin sayı	Qadın	Kişi
11	Saqareco	108	92	16
18	Axmeta	36	28	8
15	Laqodexi	64	58	6
17	Telavi	95	88	7
21	Qardabani	93	77	16
22	Marneuli	161	38	123
23	Bolnisi	59	20	39
24	Dmanisi	93	45	48
25	Zalqa	87	40	47
26	Tetridzğaro	69	59	10
37	Axalsixe	81	72	9
40	Axalkalaki	72	40	32
41	Ninodzminda	60	36	24
	Cəmi	1078	693 (64.29%)	385 (35.71%)

Axalsixe Universitetinin tələbələri üçün “Seçki hüququ sahəsi” üzrə tədris kursu

Tədris Mərkəzi, 2019-2020 tədris ili ərzində Samsxe-Cavaxeti Dövlət Universitetində “Seçki hüququ sahəsi” üzrə tədris kursu təşkil edildi. Payız semestrində (2019-cu ilin sentyabr ayı -2020-ci ilin yanvar ayı) 23 tələbə tədris kursunu keçdi, buradan 14-ü (60.87%) və 9 (39.13%) kişi idi. Lakin yaz semestrində (2020-ci ilin mart-iyun ayları), koronavirusun yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə tətbiq edilmiş məhdudiyyətlərdən dolayı universitetdə tədris distant rejimdə davam etdirildi və kursda 11 tələbə iştirak etdi, buradan 9-u (81.82%) qadın, 2-si (18.18%) isə kişi idi.

Aralıq hədəf: 1.5. Etnik azlıq nümayəndələri üçün media vasitələrinin və informasiyanın əlçatanlığının təkmilləşdirilməsi

Məqsəd:1.5.1 Etnik azlıqların dillərində yayım proqramlarının, eləcə də elektron və çap media vasitələrinin əlçatanlığını təmin etmək

1.5.1.1 Qeyri-gürcü dilli qəzetlərin çapı (Azərbaycan dilli "Gürcüstan", erməni dilli "Vrastan")

Qeyri-gürcü dilli çap media vasitələrinin dəstəklənməsi prosesi davam etdirildi. İl ərzində, dövlətin dəstəyi ilə ermənidilli həftəlik qəzet "Vrastan" (102 nömrə, 3800 tiraj) və Azərbaycan dilli həftəlik qəzet "Gürcüstan" (56 nömrə, 2000 tiraj) nəşr edildi. Qəzetlər Tbilisidə, eləcə də etnik azlıq nümayəndələrinin kompakt məskunlaşdığı regionlarda, penitensiar müəssisələrdə yayıldı.

İctimaiyyəti məlumatlandırmaq və prevensiya tədbirləri tematikasında qeyri-gürcü dilli qəzetlərin – Azərbaycan dilli "Gürcüstan" və erməni dilli "Vrastan" buraxılışları (4500 tiraj) və əlavə xüsusi redaksiya (6000 tiraj) hazırlandı, harada ki, koronavirusla bağlı bütün aktual məsələlər barəsində müfəssəl informasiya yerləşdirildi.

1.5.1.2 Qubernator Administrasiyasının və yerli özünüidarələrin veb-səhifəsində, eləcə də sosial şəbəkələrdə regionda cərəyan edən proseslərin işıqlandırılması

Kaxeti Regionu Dövlət Qubernator Administrasiyası və yerli özünüidarə qurumlarının veb-səhifələrində, eləcə də sosial şəbəkələrdə regionda cərəyan edən proseslər intensiv surətdə işıqlandırılırdı.

1.5.1.3 Etnik azlıqların məskunlaşdığı bölgələrdə Gürcüstanın Qərb inteqrasiyası prosesi barədə məlumatlılığı artırmaq məqsədilə medianın yayımlanmasına dəstək göstərmək və müvafiq media məhsullarının hazırlanması

Hesabat dövründə ÜHHŞ NATO və Avropa İttifaqı haqqında İnformasiya Mərkəzi media nümayəndələri ilə fəal əməkdaşlıq edirdi. Regional medianın dəstəklənməsi yolu ilə, Gürcüstanın Avropa və Avro-Atlantik inteqrasiyası haqqında ictimaiyyətin məlumatlılığını yüksəltmək, mərkəzin əsas istiqamətlərindən biridir. Qeyd edilməlidir ki, etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı regionlarda çalışan beş yerli tərəfdaş KİV Kvemo Kartli və Samsxe-Cavaxetidə (Marneuli TV, Marneuli FM, FM NOR, ATV 12, TOK TV), 2020-ci il ərzində Gürcüstanın Qərb inteqrasiyası məsələləri ilə bağlı 40 məzmunli məhsul hazırladı.

1.5.1.4 Əmək və məşğulluq sahəsində (əmək hüquqları) həyata keçirilmiş və cari islahatlar barəsində məlumatlılığın yüksəldilməsi məqsədilə media vasitələrində informasiyanın yerləşdirilməsi

2020-ci il ərzində, heç bir fəaliyyət göstərilməmişdir, belə ki, Gürcüstanın İşğal edilmiş Ərazilərindən Qaçqınlar, Əmək, Səhiyyə və Sosial Müdafiə Nazirliyinin 2020-ci 4 mart № 01-73 sayılı qərarına əsasən, Məşğulluq üzrə Dövlət Agentliyi yeni növ korona virusun (COVID-19) mümkün yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə martın 13-də Agentliyin fəaliyyəti çərçivəsində planlaşdırılmış bütün kütləvi və ictimai tədbirlər müvəqqəti olaraq dayandırıldı.

1.5.1.5 Etnik azlıq nümayəndəsi müttəhim və məhkumların müvafiq dövlət yayımı ilə təmin edilməsi

Gürcüstan Ədliyyə Nazirliyi cəzaçəkmə müəssisələrində, texniki cəhətdən mümkün məhdudiyyətlər daxilində, bütün müttəhim və məhkum edilmiş etnik qrupların televiziya kanallarına əlçatanlığını təmin edir. Bundan başqa, Xüsusi Penitensiar Xidmət peyk yayımına daxil olmaq üçün pulsuz TV kanalları təqdim edir. Penitensiar müəssisələrdə 22 TV kanal 6 dildə yayımlanır: rus, ingilis, türk, Azərbaycan, erməni və ərəb.

1.5.1.6 “İnkişaf naminə internet” proqramının həyata keçirilməsi

Hesabat dövründə, Gürcüstanın İqtisadiyyat və Dayanıqlı İnkişaf Nazirliyi, ÜHHŞ Gürcüstan İnnovasiyalar və Texnologiyalar Agentliyinin “İnkişaf naminə internet” proqramı çərçivəsində, 2020-ci il yanvar ayından 20 dekabr tarixinədək ölkə daxilində ümumi dəyəri 126.000 lari olan 581 İnternet vauçeri verdi. İnternet vauçerləri etnik azlıqların sıx yaşadığı bölgələrdə aşağıdakı kimi verildi:

- ❖ Samtsxe-Cavaxeti bölgəsi - 3 vauçer;
- ❖ Kaxeti bölgəsi - 3 vauçer;
- ❖ Kvemo Kartli bölgəsi - 18 vauçer

Cəmi 24 vauçer verildi.

Aralıq hədəf: 1.6: Etnik azlıqların hüquqları haqqında ictimaiyyətin məlumatlandırılmasını təmin etmək

Məqsəd: 1.6.1 “Milli azlıqların müdafiəsi haqqında” Avropa Çərçivə Konvensiyasının yerinə yetirilməsi və “Regional və ya azlıqların dilləri haqqında” Avropa Xartiyası haqqında ictimaiyyətin məlumatlandırılmasını təmin etmək

1.6.1.1 “Milli azlıqların müdafiəsi haqqında” Avropa Çərçivə Konvensiyası ilə tanış olmaq məqsədilə informasiya görüşləri

Dövlət Naziri Aparatının təşkil etdiyi və özünün qatıldığı görüşlər zamanı iştirak edən ictimaiyyətə Etnik Azlıqların Hüquqları və Milli Azlıqların Müdafiəsi Çərçivə Konvensiyası və onun tətbiqi barədə məlumat verildi.

İclaslarda interaktiv rejimdə vətəndaş inteqrasiyası istiqamətində irəliləyiş və mövcud problemlər müzakirə edildi; Ümumilikdə il ərzində 10-a yaxın belə görüş keçirilib.

1.6.1.2 Etnik azlıq nümayəndələrinin Gürcüstanın qanunvericiliyi və “Milli azlıqların müdafiəsi haqqında” Avropa Çərçivə Konvensiyası haqqında informasiya treninqlərinin və görüşlərin təşkili və tanıtılması

Tbilisi ş. Sakrebulosu tərəfindən təqdim olunmuş informasiyaya əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilən hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

Məqsəd: 1.6.2 Dövlət qulluqçuları və etnik azlıqların hədəf qruplarının etnik azlıqların hüquqları və anti-diskriminasiya qanunvericiliyi sahəsində məlumatlılığının yüksəldilməsi

1.6.2.1 Daxili İşlər Nazirliyinin Hüquq-mühafizə orqanlarının nümayəndələri üçün diskriminasiya əlamətli dözülməzlik motivli, o cümlədən etnik əsaslı törədilmiş cinayətlərlə bağlı treninqlərin keçirilməsi. Treninqlər çərçivəsində İnsan hüquqlarının qorunması və istintaqın keyfiyyət monitorinqi departamentinin yuxarıda adı çəkilmiş məsələ ilə bağlı tövsiyələr müzakirə ediləcək

ATƏT-in ODIHR və Avropa Şurası tərəfindən hazırlanmış təlim materiallarının kombinasiyası əsasında, Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyi işçilərinin nifrət motivli cinayətlərinin səmərəli müəyyənləşdirilməsi və istintaqı üzrə kadr hazırlığı prosesi 2020-ci ilin yanvarında başlamışdır. Psixoloqlar və yerli qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri təlim prosesinə cəlb olunublar. Bir sıra kaskad təlimləri çərçivəsində, 2020-ci ildə 9 təlim fəaliyyəti (o cümlədən, 5-i distant rejimdə) həyata keçirilmişdir. Təlimlərə əsaslanır. Ümumilikdə, Nazirliyin müxtəlif ərazi orqanlarının 150-dən çox əməkdaşı təlim keçmişdir.

- ❖ 2020-ci ilin iyul və noyabr aylarında Daxili İşlər Nazirliyi və Avropa Şurasının birgə əməkdaşlığı çərçivəsində, diskriminasiyaya qarşı, nifrət dili və konkret diskriminasiya əlamətli törədilmiş cinayətlərin istintaqı mövzusunda 2 treninq keçirildi, 30-dək müstəntiq yenidən hazırlıq keçdi. Təlim Avropa Şurasının ekspertləri tərəfindən hazırlanmış tədris materiallarına əsaslanır, hansıların ki, əsasında 2019-cu ildə Nazirlik əməkdaşları üçün təlimçilər üçün təlim keçirildi. Təlim aşağıda sadalanmış əhəmiyyətli məsələləri əhatə edirdi: diskriminasiya və onun növləri, nifrət dili, diskriminasiya motivli törədilmiş cinayətlər, dözülməzlik motivinin indikatorları, yerli və beynəlxalq mənbələrə əsasən istintaq standartları, qadınlara münasibətdə diskriminasiya, məhdud imkanlara malik şəxslərə qarşı, irsi, milli, etnik, dini, siyasi və başqa əlamətli diskriminasiya.
- ❖ 2020-ci ilin ikinci yarısında “Bərabərlik hərəkatı” qeyri-hökumət təşkilatının təşəbbüsü və “Açıq Cəmiyyət Fondunun” (OSF) maliyyə dəstəyi ilə Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin əməkdaşları tərəfindən nifrət motivli cinayətlərin identifikasiyası və istintaqı mövzusunda 2 treninq keçirildi, treninq çərçivəsində 30 işçi yenidən hazırlıq keçdi. Treninq aşağıda sadalanmış əhəmiyyətli mövzuları əhatə etdi: nifrət motivi əsasında törədilmiş cinayət anlayışı və onunla bağlı konsepsiyalar, nifrət motivi əsasında törədilmiş cinayətin istintaqı üzrə milli və beynəlxalq öhdəliklər, diskriminasiya əlamətli dözülməzlik motivli cinayətin səbəbini vurğulamaq üçün nəzərə alınacaq mühitlər, müstəntiqin zərərçəkmiş və şahidlə münasibət standartları, Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin nifrət motivli cinayətlərə qarşı mübarizə istiqamətində nailiyyətləri və problemləri, nifrət motivli cinayətlərin qarşısının alınması və s.
- ❖ 2020-ci ildə, Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin 15 əməkdaşı nifrət motivli cinayətlərin istintaqı mövzusunda Avropa Şurasının HELP adlı distant tədris kursunu başa vurdu.
- ❖ Bundan başqa, Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin 4 əməkdaşı Avropa Şurası HELP platformasından istifadə edərək “İrqiçilik, ksenofobiya, homofobiya və transfobiyaya qarşı mübarizə” mövzusunda həyata keçirilmiş onlayn kursda iştirak etdi. Avropa İttifaqı və BMT İnkişaf Proqramının (UNDP) dəstəyi və Qadınların Təşəbbüsünə Dəstək Qrupunun təşəbbüsü ilə (WISG) “Hamı üçün insan hüquqları” layihəsi çərçivəsində, Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyi şahid və zərərçəkmişlərin koordinatorları üçün distant treninq keçirildi. Cinsi əsaslı zorakılıq və diskriminasiya treninqin əsas mövzunu təşkil edirdi.
- ❖ 2020-ci il 16 dekabr tarixində, Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin İnsan Hüquqlarının Müdafiəsi və İstintaq Keyfiyyətinin Monitorinqi Departamentinin nümayəndələri, Nazirliyin müvafiq şöbələrinin insan resurslarının idarə edilməsindən məsul işçiləri üçün gender bərabərliyi ilə bağlı müvafiq məsələlərə dair onlayn təlim keçirdilər.

Bununla yanaşı, ÜHHŞ Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin Akademiyasında insan hüquqları tədrisində diskriminasiyanın qadağan edilməsi kimi mühüm məsələlər gizlənilir, hansı ki, anti-diskriminasiya qanunvericiliyini, o cümlədən “Bütün növ diskriminasiya formalarının ləğv edilməsi” haqqında qanunun öyrənilməsinə əhatə edir. Eyni zamanda, diskriminasiyanın qadağan olunmasını tədris edərkən, müxtəlif qorunmuş əsaslar da müzakirə edilir, məsələn: cins, din, cinsi oriyentasiya, etnik mənsubiyyət və s.

Sözügedən tematika üzrə 2020-ci il ərzində hazırlandı/ yenidən hazırlıq keçdi:

- ❖ Polis məmurları üçün xüsusi peşə təhsili proqramı - 158 dinləyici;
- ❖ Sərhədçi-nəzarətçi ixtisas təhsili kursu - 18 dinləyici;
- ❖ Sərhədçi-nəzarətçilər peşəkarlığın artırılması treninqi - 32 dinləyici;
- ❖ Gürcüstan Sərhəd Polisi Quru Sərhəd Mühafizə Departamentinin Sərhəd Mühafizəçiləri üçün Xüsusi Peşə Təhsil Proqramı - 53 dinləyici;
- ❖ Müvəqqəti yerləşdirmə izolyatorlarının işçilərinin hazırlıq-təlim kursu - 19 dinləyici;
- ❖ Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyi işçilərinin vəzifə üzrə yüksəldilməsi üçün təhsil proqramı - 53 dinləyici;
- ❖ Müstəntiqlərin peşəkarlığının artırılması kursu - 36 tələbə.

2020-ci ilin iyul məlumatlarına əsasən, 6 treninq keçirildi. 111 hüquq-mühafizəçisi yenidən hazırlıq keçdi.

1.6.2.2 Etnik azlıqların sıx məskunlaşdığı ərazi vahidlərində DİN tərəfindən təklif olunan xidmətlər haqqında informasiya xarakterli görüşlərin keçirilməsi

Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin nümayəndəsi pandemiya dövründə etnik əlamətli diskriminasiya hadisələri ilə bağlı görüşdə iştirak etdi. Görüş QHT “Demokratik İştirak Mərkəzi”nin dəstəyi ilə keçirildi. Görüş çərçivəsində, başqa mühüm məsələlərlə birlikdə, Gürcüstan Daxili İşlər Nazirliyinin nümayəndəsi tərəfindən etnik əlamətli diskriminasiya hadisələri və bu vəziyyətlə bağlı, nazirliyin reaksiyası müzakirə edildi. Xüsusilə, nə kimi hüquqi mexanizmlər mövcuddur və nazirlik oxşar faktlara effektiv münasibət göstərmək üçün hansı xidmətləri təklif edir.

1.6.2.3 Etnik azlıq nümayəndələrinə onların hüquq və imkanlarını tanımaq məqsədilə dəyirmi masa formatında görüşün keçirilməsi

Tbilisi ş. Sakrebulosu tərəfindən planlaşdırılmış tədbir yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

1.6.2.4 Treninqlər və informasiya xarakterli görüşlərin keçirilməsi yolu ilə Xüsusi Penitensiar Xidmətin əməkdaşlarının etnik azlıqların hüquqları və anti-diskriminasiya qanunvericiliyi barəsində məlumatlılığının yüksəldilməsi

2019-cu ilin yanvarından ÜHHŞ “Gürcüstan Ədliyyə Tədris Mərkəzi” Xüsusi Penitensiar Xidmətinin müşayiəti və xüsusi tədbirləri müşayiət edən (eskort) zabidlər üçün “Eskort zabidləri üçün istiqamətləndirmə kursu” təşkil edir. Kurs çərçivəsində, “Diskriminasiya nədir?” başlıqlı 5-7 saatlıq treninq birləşdirilmişdir. Treninq hədəf qrupların spesifikasiyasını və fəaliyyət özünəməxsusluqlarını maksimal surətdə nəzərə alır. 2020-ci ildə 21 eskort zabiti xüsusi hazırlıq keçdi (1 qrup). Qlobal pandemiya səbəbi ilə cari kurs əlavə qeyd edilmiş fokus qrupları üçün qeyri-mümkün oldu.

1.6.2.5 Treninq xidmətlərinin satın alınması və informasiya görüşlərinin keçirilməsi

Dmanisi bələdiyyələrində trening xidmətinin satın alınması planlaşdırıldı, trainingin planı təsdiqləndi, lakin qeyd edilmiş tədbir yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı, həyata keçirilə bilmədi.

Strateji məqsəd 2

Bərabər sosial və iqtisadi şərait və imkanların yaradılması

Etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı regionlarda infrastruktur layihələrinin (qazlaşdırma, daxili yolların, irriqasiya və içməli su sistemlərinin, xarici işıqlandırmanın bərpası və s.) həyata keçirilməsi davam etdirildi.

Təhsil yenilikləri, Avropa inteqrasiyası prosesindən qazanılacaq mənfəət, koronavirusla bağlı məsələlər haqqında informasiya/ məlumatlılığın yüksəldilməsi kampaniyaları keçirildi.

Aralıq hədəf 2.1. Sosial və regional səfərbərliyə dəstəyin verilməsi

Məqsəd: 2.1.1 Etnik azlıq nümayəndələrinin iqtisadi vəziyyətlərinin yaxşılaşdırılmasına dəstəyin göstərilməsi

2.1.1.1 Dövlət xidmətləri və proqramları haqqında informasiya kampaniyası

Bax. Fəaliyyət 1.3.3.3

2.1.1.2 İnfrastruktur işlərinin görülməsi

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə əsasən, Kaxeti regionu bələdiyyələrində (Axmeta, Laqodexi) Gürcüstan Regionların Həyata keçiriləsi Layihələr Fondu və Gürcüstan Bələdiyyə Fondu çərçivəsində ümumi dəyəri 16 122 600 lari təşkil edən 37 layihə maliyyələşdirildi.

2.1.1.3 Mikro qrant proqramları çərçivəsində qadın sahibkarların maliyyələşdirilməsi

2020-ci il oktyabrın 5-i ÜHHŞ “Gürcüstanda istehsal et” tərəfindən mikro və kiçik sahibkarlara dəstək proqramı elan edildi, proqram çərçivəsində ümumilikdə 26307 müraciət daxil oldu. Proqram daxilində, 4103 ərizəçi növbəti mərhələyə keçdi. Traininglər mərhələsində, keçmiş 4103 benefisiardan 2056 (50.1%) nəfəri qadındır. Bu gün üçün, qalib benefisiar hələ müəyyən edilmədiyindən, müvafiq olaraq, qeyd edilmiş aktivlik 2020-ci il üçün başa çatmış hesab olunmur.

2.1.1.4 Yolların reabilitasiyası (Kaxeti regionu), uşaq bağçasının reabilitasiyası (Kaxeti regionu)

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq:

- ❖ Axmeta və Laqodexi bələdiyyələrində 28 yol bərpa layihəsi maliyyələşdirilmişdir; ümumi xərc - 9 173 187 lari. Buradan, Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 8 631 111 lari təşkil etdi;
- ❖ Ümumi dəyəri 31 8 316 525 lari təşkil edən 23 layihə tamamlandı. Buradan, Regional İnkişaf Fondu daxilində 7 802 277 lari;
- ❖ 31 314 metr uzunluğunda yol çəkildi ki, bundan da 110 min nəfərə qədər benefisiar faydalandı. 5 yolun bərpası layihəsi davam edir; ümumi xərc - 856 662 lari. Buradan, Regional İnkişaf Fondu

çərçivəsində maliyyələşdirmə 828.834 lari təşkil edir; Layihə başa çatdıqdan sonra 5305 m-lik uzunluğunda yol bərpa ediləcək ki, bu da 20.260 nəfərin faydalanacağı anlamına gəlir.

- ❖ Axmeta Bələdiyyəsində 760.067 lari dəyərində 1 uşaq bağçasının bərpa layihəsi davam edir; Buradan 722 064 lari Regional İnkişaf Fondu tərəfindən maliyyələşdirilmişdir; uşaq bağçasının 81benefisiarı;
- ❖ Laqodexi və Zemo Xodaşeni kəndində (Axmeta Bələdiyyəsi) ümumi maliyyəsi 908 942 lari olan 2 uşaq bağçasının bərpa layihəsi başa çatmışdır; Buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 863 494 lari təşkil etmişdir. 150 benefisiar faydalanacaq;
- ❖ Dmanisi şəhərində və Qantiadi kəndində (Kvemo Kartli) 1 770 057 lari dəyərində 3 uşaq bağçasının bərpa layihəsi (RİF 1 513 495 lari) davam edir; 200 benefisiar faydalanacaq;
- ❖ Axalsixe və Axalkalakidə (kəndlər: Tskruti, Sxvilisi və Qoqaşeni) 638 000 lari (RİF 600 053 lari) dəyərində; 3 uşaq bağçasının bərpa layihəsi davam edir; 3 600 nəfər faydalanacaq.

2.1.1.5 Yolların reabilitasiyası (Kvemo Kartli regionu)

Gürcüstanın Regional İnkişafı və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Kvemo-Kartli regionunun bələdiyyələrində (Rustavi, Bolnisi, Dmanisi, Qardabani, Tetridzğaro, Marneuli, Tzalka) aşağıdakı layihələr davam etdirilir və bəzi layihələr isə başa çatdırıldı:

- ❖ Gürcüstanın Regionlarında Həyata keçiriləsi Layihələr Fondu çərçivəsində 58 yol bərpa layihəsi maliyyələşdirilmişdir; ümumi xərc - 34 511 639 lari, buradan Regional İnkişaf Fondu daxilində maliyyələşdirmə 30 458 601 lari təşkil etdi;
- ❖ Ümumi dəyəri 20 835 219 lari olan 35 layihə **tamamlandı**, buradan Regional İnkişaf Fondu daxilində maliyyələşdirmə 18 074 708 lari təşkil etdi; 62 800 benefisiarın faydalanacağı 66 047 metr uzunluğunda yol çəkildi.
- ❖ Ümumi dəyəri 13 676 420 lari olan 23 yol bərpa layihəsi **davam etdirilir**; onlardan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 12 383 893 lari təşkil edir; 33 682 metr uzunluğunda hissə bərpa ediləcəkdir ki, bundan da 32 131 nəfər faydalanacaqdır.
- ❖ Yüksək Dağlıq Qəsəbələrin İnkişafı Fondu tərəfindən Dmanisi və Tzalka bələdiyyələrində, ümumi dəyəri 1 076 855 lari olan 2 yol bərpa layihəsi (uzunluğu 5 752 metr) maliyyələşdirildi, o cümlədən Dağlıq Fond çərçivəsində ümumi maliyyə 1 023 012 lari təşkil etdi, bundan 2 232 nəfər faydalanacaqdır.

2.1.1.6 Dirəyin reabilitasiyası (Kvemo Kartli regionu)

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq əsasında, Rustavidə ümumi dəyəri 1 775 831 təşkil edən, dirəyin reabilitasiyası layihəsi başa çatdı, buradan Regional İnkişaf Fondu Çərçivəsində maliyyələşdirmə 1 687 038 lari təşkil etdi, hansından ki, 62 354 nəfər faydalanacaqdır.

Plana uyğun nəzərdə tutulmuş layihələrdən başqa, əlavə olaraq Rustavi ş.-də dirəklərin bərpası üzrə ümumi dəyəri 200 000 lari olan 2 layihə maliyyələşdirilmiş və icrası davam etdirilir, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşmə 190 000 lari təşkil etdi, hansından ki, 24 000 benefisiar faydalanacaqdır.

2.1.1.7 Yağış suyu kanallarının reabilitasiyası (Kvemo Kartli regionu)

- ❖ Ümumi dəyəri 461 663 ləri olan 1 yağış suyu kanalı layihəsi (uzunluğu 940 metr) **tamamlandı**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 438 580 ləri təşkil etdi; hansından ki, 5500 benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Dmanisi bələdiyyəsində ümumi dəyəri 161 770 ləri olan 1 yağış suyu kanalı layihəsi (uzunluğu 910 metr) **davam edir**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 153 682 ləri təşkil etdi; 150-dək benefisiar faydalanacaqdır. Həmçinin Bolnisi bələdiyyəsi Bolnisi kəndində də yağış su kanalının çəkilməsi işləri davam etdirilir.

2.1.1.8 Binaların fasadlarının reabilitasiyası (Kvemo Kartli regionu)

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq:

- ❖ Rustavi ş.-də ümumi dəyəri 1 138 825 ləri olan avtobus dayanacağı və köməkçi tikililərin təşkili layihəsi **tamamlandı**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 1 051 246 ləri təşkil etdi; hansından ki, 120 000 -ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Tetrizdğaro bələdiyyəsində İctimai mərkəzin təmir-tikinti və Rustavi ş.-də Musiqi məktəbin reabilitasiyası layihəsi **davam edir**, 2 layihənin ümumi dəyəri 400 061 ləridir, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 380 058 ləri təşkil etdi; hansından ki, 5 900-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Bolnisi bələdiyyəsi Kvemo Bolnisi, Savanet (İmirhəsən) və Darvaz kəndlərində ambulatoriya binalarının bərpası davam etdirilir.

2.1.1.9 Suyun reabilitasiyası layihəsi (Kvemo Kartli regionu)

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq:

- ❖ Marneuli bələdiyyəsinin kəndlərində (Algeti, Təzəkənd, Əzizkənd, Hacıkənd, Qutluyar, Ambarovka, Kosalı) ümumi dəyəri 2 677 409 ləri olan 1 su təminatı layihəsi (uzunluğu 9 287 metr) **tamamlandı**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 2 543 537 ləri təşkil etdi; hansından ki, 4000-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Laqodexi bələdiyyəsinin kəndlərində (Tsodniskari, Areşperani) ümumi dəyəri 477 778 ləri olan 2 su təminatı layihəsi (uzunluğu 4735 metr) **tamamlandı**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 443 412 ləri təşkil etdi; hansından ki, 400-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Dmanisi və Tetrizdğaro bələdiyyələrində ümumi dəyəri 2 663 879 ləri olan 3 su təminatı layihəsi (uzunluğu 17 500 metr və 2 quyru) **davam etdirilir**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 2 476 798 ləri təşkil etdi; hansından ki, 1 950-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Zalqa bələdiyyəsinin kəndlərində (Barati, Livadi, İmeri, Sabeçisi) ümumi dəyəri 210 526 ləri olan 2 su təminatı layihəsi (uzunluğu 4 109 metr) **davam etdirilir**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 200 000 ləri təşkil etdi; hansından ki, 3 334-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.

Bolnisi bələdiyyəsi Talaveri kəndində su təminatı şəbəkəsinin genişləndirilməsi işləri davam etdirilir. Eləcə də Akaurta, Qeta, Samtsverisi, Poladauri, Darvaz, Talaveri kəndlərində içməli su sistemlərinin reabilitasiyası işləri gedir.

2.1.1.10 Yolların reabilitasiyası (Samsxe-Cavaxeti regionu)

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Samsxe-Cavaxeti regionu bələdiyyələrində (Axalsixe, Adigeni, Aspindza, Axalkalaki, Borcomi, Ninodzminda) aşağıdakı layihələr həyata keçirildi:

- ❖ Gürcüstanın Regionlarında Həyata keçiriləsi Layihələr Fondu çərçivəsində ümumi dəyəri 34 511 639 lari olan 53 yol bərpa layihəsi maliyyələşdirilmişdir (78 527 metr uzunluğunda yol salındı); buradan Regional İnkişaf Fondu daxilində maliyyələşdirmə 30 458 601 lari təşkil etdi, hansından ki, 50 000-ə yaxın benefisiar faydalandı.
- ❖ Ümumi dəyəri 28 164 218 lari olan 48 yol bərpa layihəsi (69 979 metr uzunluğunda yol salındı) **tamamlandı**; buradan Regional İnkişaf Fondu daxilində maliyyələşdirmə 26 358 453 lari təşkil etdi, hansından ki, 39 500-ə yaxın benefisiar faydalandı.
- ❖ Ümumi dəyəri 3 235 827 lari olan 5 yol bərpa layihəsi (8 548 metr uzunluğunda yol salındı) **davam edir**; buradan Regional İnkişaf Fondu daxilində maliyyələşdirmə 3 062 453 lari təşkil etdi, hansından ki, 10 500-ə yaxın benefisiar faydalandı.
- ❖ Yüksək Dağlıq Qəsəbələrin İnkişafı Fondu tərəfindən ümumi dəyəri 1 475 532 lari olan 4 yol (uzunluğu 5 440 metr) bərpa layihəsi (Adigeni, Aspindza, Borcomi, Ninodzminda) maliyyələşdirildi, buradan Dağlıq Fond çərçivəsində ümumi maliyyə 1 391 548 lari təşkil etdi, hansından ki, 12 000-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.

2.1.1.11 Yağış suyu kanallarının reabilitasiyası (Samsxe-Cavaxeti regionu)

- ❖ Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlığı əsasında, Axalsixe bələdiyyəsində ümumi dəyəri 428 403 lari olan yağış suyu kanalının reabilitasiyası üzrə 1 layihə (uzunluğu 107 metr) **davam edir**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 406 982 lari təşkil etdi; hansından ki, 17 500-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.

2.1.1.12 Suyun reabilitasiyası layihəsi (Samsxe-Cavaxeti regionu)

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, aşağıdakı layihələr həyata keçirildi:

- ❖ Ümumi dəyəri 503 805 lari olan 1 su təminatı layihəsi (Aspindza, uzunluğu 1 100 metr) **tamamlandı**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 464 409 lari təşkil etdi; hansından ki, 3 kənd (Xizabavra, Saro, Varqavi), 800-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Axalkalaki və Axalsixe bələdiyyələrinin kəndlərində (Xoreniya, Patara Tsira) ümumi dəyəri 1 036 407 lari olan 2 su təminatı layihəsi (uzunluğu 11 700 metr olan su borusu və bir rezervuar quruldu) **tamamlandı**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 530 094 lari təşkil etdi; hansından ki, 760-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Axalsixe bələdiyyəsi kəndlərində (Tsnisi, Tiseli, Muqareti, Ani) ümumi dəyəri 649 903 lari olan 4 su təminatı layihəsi (uzunluğu 27 300 metr) **davam edir**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 617 907 lari təşkil etdi; hansından ki, 3 920-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Yüksək Dağlıq Ərazilərin İnkişafı Fondu tərəfindən Axalkalaki ş. Varevani kəndində ümumi dəyəri 654 321 lari olan su təminatı üzrə 1 layihə (uzunluğu 12 500 metr) maliyyələşdirildi, buradan Dağ Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 475 351 lari təşkil etdi; hansından ki, 750-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.

- ❖ Axalsixe bələdiyyəsi kəndlərində (Çvinta, Eliatsminda, Tskruti və Klde) ümumi dəyəri 570 247 lari olan 1 su təminatı layihəsi (uzunluğu 31 144 metr) **davam edir**, buradan Dağ Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 500 000 lari təşkil etdi; hansından ki, 3 000-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.

2.1.1.13 Binaların fasadlarının reabilitasiyası (Samsxe-Cavaxeti regionu)

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq:

- ❖ Axalsixe ş.-də ümumi dəyəri 1 001 105 lari olan 1 çoxmənzilli korpusun reabilitasiyası layihəsi (10 binanın reabilitasiyası həyata keçirdi) **davam edir**, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 951 108 lari təşkil etdi; hansından ki, 150 000-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Borjomidə ümumi dəyəri 384 315 lari olan 2 çoxmənzilli korpusun reabilitasiyası layihəsi davam edir, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 365 099 lari təşkil etdi; hansından ki, 1000-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.

2.1.1.14 Mədəniyyət obyektlərinin reabilitasiyası

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq:

- ❖ Borjomidə ümumi dəyəri 925 326 lari olan Mədəniyyət evinin reabilitasiyası üzrə 2 layihə (2 bina reabilitasiya olundu) başa çatdırıldı, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 853 128 lari təşkil etdi; hansından ki, 380-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Axmetada (Omalo kəndi) ümumi dəyəri 182 999 lari olan Mədəniyyət evinin reabilitasiyası üzrə 1 layihə başa çatdırıldı, buradan Regional İnkişaf Fondu çərçivəsində maliyyələşdirmə 173 849 lari təşkil etdi; hansından ki, 250-ə yaxın benefisiar faydalanacaqdır.
- ❖ Matani Mədəniyyət evinin bərpa layihəsi davam edir, layihənin ümumi dəyəri 324 767 lari təşkil edir (1 bina), hansından ki, 250 benefisiar faydalanacaqdır.

2.1.1.15 Batumi ş. bələdiyyəsi Meriyasının ÜHHŞ “Dostluq evi” Mədəniyyət Mərkəzində etnik azlıq nümayəndələrinə bələdiyyələrin iqtisadi siyasəti və 2020-2021-ci illərin Fəaliyyət Planının təqdim edilməsi

Batumi ş. bələdiyyəsi Meriyası tərəfindən verilmiş məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasına qarşı işlənmiş tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

2.1.1.16 Bolnisi və Dmanisi bələdiyyələrində bədii yaradıcılıq peşəkar və maarifləndirici proqramların həyata keçirilməsi

Dmanisi bələdiyyəsində bədii/maarifləndirici proqramlar qismən həyata keçirildi:

- ❖ Mədəniyyət və İncəsənət Mərkəzi 2020-ci il büdcəsi – yerli büdcə 363 000 lari, eləcə də öz gəlirləri
- ❖ QKHŞ Dmanisi Musiqi Məktəbi - 104 800 lari – yerli bələdiyyə büdcəsi (subsidiya), o cümlədən öz gəlirləri;
- ❖ QKHŞ Dmanisi Təhsil Mərkəzi - 81 000 lari – yerli büdcə
- ❖ QKHŞ Dmanisi Məktəbəqədər Təlim-Tərbiyə Xidməti- 637200 lari - yerli büdcə
- ❖ QKHŞ Dmanisi Kitabxana Xidməti - 100 000 lari - yerli büdcə

2.1.1.17 İnfrastruktur işlərinin görülməsi, trans-sərhəd iqtisadi əlaqələrin gücləndirilməsinə dəstəyin göstərilməsi

Rustavi ş. Meriyası tərəfindən heç bir fəaliyyət göstərilməmişdir.

2.1.1.18 Adigeni qəsəbəsinin su təchizatı sisteminin reabilitasiyası işləri

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Adigeni qəsəbəsinin su təchizatı sisteminin reabilitasiyası işləri başa çatdırıldı, bu çərçivədə 20 kilometrə qədər məsafəli su təchizatı şəbəkəsi, 258 ədəd hesablayıcı qovşaq, 700 m³ həcmli rezervuar və su təmizləyən tikili quraşdırıldı. Layihənin ümumi dəyəri 2 362 982,92 ləri təşkil edir, hansından ki, 800-ə qədər benefisiar faydalanacaqdır.

2.1.1. Vale su təchizatı sisteminin reabilitasiyası üzrə tikinti işləri (Samsxe-Cavaxeti)

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Vale su təchizatı şəbəkəsinin reabilitasiyası işləri davam edir, layihə çərçivəsində bu mərhələ üçün quraşdırılmışdır: 50 km-dək su təchizatı şəbəkəsi, 800 ədəd hesablayıcı qovşaq , 8 vahid quyu və 2 ədəd 500 m³ həcmli rezervuarın tikintisi isə tamamlanmaq mərhələsindədir. Müqavilə dəyəri 5 361 945,17 ləri təşkil edir, müqaviləyə dəyişikliklər edildi və 2021-ci ilin fevralın 26-sı işlərin bitirilmə müddəti olaraq müəyyənləşdirildi. Benefisiarların sayı 3700.

2.1.1.20 Marneuli ş. Yağlıca qəsəbəsində 31 benefisiar üçün xarici su təchizatı və kanalizasiya şəbəkələrinin təşkili

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Marneuli ş., Yağlıca qəsəbəsinin 31 benefisiarı üçün su kəməri və xarici kanalizasiya şəbəkəsinin quraşdırılması işləri başa çatdırıldı, bu çərçivədə 3120 m uzunluğunda polietilen magistral xətt, polietilen paylayıcı şəbəkə -220 metr, 31 ədəd hesablayıcı dirək, 2500 m.-dək büzməli kanalizasiya xətti və 80 ədəd kanalizasiya qurğusu dəmir-beton quyu. Tikinti işləri üzrə təhvil-təslim aktı 2020-ci il sentyabrın 17-də imzalandı, layihənin ümumi dəyəri, yoxlama orqanının nəticəsinə görə, 729 324.94 ləri təşkil etmişdir.

2.1.1.21 Adigeni bələdiyyəsinin Moxi kəndindəki məktəbin bərpa

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Adigeni bələdiyyəsinin Moxi kəndindəki dövlət məktəbinin bərpa işləri tamamlanmış, təhvil-təslim aktı imzalanmışdır. Məktəb 160 şagirdə xidmət göstərəcəkdir. Layihələndirmə - 39 985 ləri, inşaat - 1 644 404,50 ləri.

2.1.1.22 Axalkalaki bələdiyyəsinin Çunçxa kəndində bir müqavilə çərçivəsində, Design-Build metodundan istifadə edərək 90 şagird üçün nəzərdə tutulmuş bir dövlət məktəbinin layihələndirilməsi və inşası

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Axalkalaki bələdiyyəsi Çunçxi kənd ümumi orta məktəbin tikinti işləri başa çatdırıldı. Təhvil-təslim üçün lazımı prosedurlar davam edir. Məktəb 90 şagird üçün nəzərdə tutulmuşdur. Layihələndirmə və inşaat -1 883 752 ləri.

2.1.1.23 Ninosminda bələdiyyəsi Orlovka kəndində bir müqavilə çərçivəsində , Design-Build metodundan istifadə edərək 90 şagird üçün nəzərdə tutulmuş bir dövlət məktəbinin layihələndirilməsi və inşası

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Ninodzminda bələdiyyəsi Orlovka kəndi ümumi orta məktəbin layihələndirilmə işi başa çatdırılmış, tikinti işləri aktiv surətdə davam etdirilir. Layihə 2021-ci ildə başa çatdırılacaq. Məktəb 90 şagird üçün nəzərdə tutulmuşdur. Layihələndirmə-tikinti - 1 882 100 lari.

2.1.1.24 Laqodexi uşaq bağçasının bir müqaviləsi çərçivəsində, Design-Build metodu ilə layihələndirilməsi və tikintisi. (Kaxeti) bələdiyyəsində, Tela, Baisubani və Kartubani kəndlərində 50 uşaq üçün nəzərdə tutulmuş bir uşaq bağçasının layihələndirilməsi və inşası

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Laqodexi bələdiyyəsinin Tela, Baisubani və Kartubani kəndlərində uşaq bağçalarının tikintisi davam edir. 2021-ci ildə başa çatdırılacaq. Layihələndirmə və tikinti -2 286 840 lari.

2.1.1.25 Marneuli bələdiyyəsi Sop kəndində 150 şagird üçün nəzərdə tutulmuş dövlət məktəbinin layihələndirilməsi və inşası

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Marneuli bələdiyyəsi Tsopi kəndinin dövlət məktəbinin layihələndirilməsi başa çatdı, tikinti işləri fəal surətdə davam etdirilir. Layihələndirmə və tikinti -2 395 943 lari. 2021-ci ildə başa çatdırılacaqdır.

2.1.1.26 Zalqa ş.-də 90 şagird üçün nəzərdə tutulmuş 1 saylı dövlət məktəbinin layihələndirilməsi və inşası

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Zalqa ş.-də 1 saylı dövlət məktəbinin (Koxta ibtidai məktəbi) layihələndirilməsi başa çatdı, tikinti işləri fəal surətdə davam etdirilir. Məktəb 90 şagird üçün nəzərdə tutulmuşdur. Layihələndirmə və tikinti -1 782 350 lari. 2021-ci ildə başa çatdırılacaqdır.

2.1.1.27 Aşağı Bolnisi kəndində 60 uşaq üçün nəzərdə tutulmuş 1 saylı dövlət məktəbinin layihələndirilməsi və inşası (Zvareti baza məktəbi)

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Bonisi bələdiyyəsi Aşağı Bolnisi 1 saylı dövlət məktəbinin (Zvareti baza) tikinti işləri başa çatdırıldı. Təhvil-təslim aktı imzalandı. Məktəb 60 şagird üçün nəzərdə tutulmuşdur. Layihələndirmə və tikinti -1 087 487 lari.

2.1.1.28 Axmeta bələdiyyəsi, Duisi kəndində (Şerdzğmuli Tsinubani) bir müqavilə çərçivəsində, Design-Build metodu ilə 90 şagird üçün nəzərdə tutulmuş dövlət məktəbinin layihələndirilməsi və tikintisi.

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Axmeta bələdiyyəsi, Duisi kəndi dövlət məktəbinin (Şerdzğmuli Tsinubani dövlət məktəbi) layihələndirilməsi başa çatdırıldı. Tikinti işləri də bitirilmək mərhələsindədir. Məktəb 90 şagird üçün nəzərdə tutulmuşdur. Layihələndirmə və tikinti - 2 008 000 lari.

2.1.1.29 Marneuli bələdiyyəsinin Çanaxçı kəndində bir müqavilə çərçivəsində, Design-Build metodu ilə 60 şagird üçün nəzərdə tutulmuş dövlət məktəbinin layihələndirilməsi və tikintisi.

Gürcüstan Regional İnkişaf və İnfrastruktur Nazirliyi ilə tərəfdaşlıq fəaliyyətinə uyğun olaraq, Axmeta bələdiyyəsi, Marneuli bələdiyyəsi Çanaxçı kəndi dövlət məktəbinin layihələndirilməsi başa çatdırıldı, tikinti işləri davam etdirilir. 2021-ci ildə başa çatdırılacaqdır. Məktəb 60 şagird üçün nəzərdə tutulmuşdur. Layihələndirmə və tikinti -1 160 000 ləri.

Əlavə olaraq, maliyyələşdirilmiş layihələr haqqında informasiya

Plan üzrə nəzərdə tutulmuş layihələrdən əlavə:

- ❖ Ninodzmində ümumi dəyəri 154.547 ləri olan 1 xarici işıqlandırma layihəsi (15.000 metr uzunluğunda) tamamlandı, bunun da Regional İnkişaf Fondu daxilindəki maliyyəsi 90.605 ləri təşkil edir; Hansından ki, 20.000-ə yaxın benefisiar faydalanacaq.
- ❖ Aspinzadə ümumi dəyəri 77 604 ləri olan 1 körpünün təşkili layihəsi (70 metr uzunluğunda) davam edir, bunun da Regional İnkişaf Fondu daxilindəki maliyyəsi 73 724 ləri təşkil etdi; Hansından ki, 70 000-ə yaxın benefisiar faydalanacaq.
Axalsixədə ümumi dəyəri 295 337 ləri olan xarici işıqlandırma layihəsi (14 415 metr uzunluğunda) davam edir, bunun da Regional İnkişaf Fondu daxilindəki maliyyəsi 261 523 ləri təşkil edir; Hansından ki, 54 600-ə yaxın benefisiar faydalanacaq.
- ❖ Aspinza və Axalsixe bələdiyyələrində ümumi dəyəri 513 188 ləri olan sahil bəndləmənin (damba) təşkili üzrə 5 layihə (385 metr uzunluğunda) maliyyələşdirildi, bunun da Regional İnkişaf Fondu daxilindəki maliyyəsi 487 527 ləri təşkil edir; Hansından ki, 2 781-ə yaxın benefisiar faydalanacaq.
- ❖ Aspinza bələdiyyəsində ümumi dəyəri 208 668 ləri olan 3 layihə (168 metr uzunluğunda sahil bəndi) davam edir, bunun da Regional İnkişaf Fondu daxilindəki maliyyəsi 198 233 ləri təşkil edir; Hansından ki, 1 031-ə yaxın benefisiar faydalanacaq.
- ❖ Aspinza və Axalsixe bələdiyyələrində ümumi dəyəri 304 520 ləri olan sahil bəndləmənin (damba) təşkili üzrə 2 layihə layihəsi (217 metr uzunluğunda) davam etdirilir, bunun da Regional İnkişaf Fondu daxilindəki maliyyəsi 289 294 ləri təşkil edir; Hansından ki, 1 750 benefisiar faydalanacaq.

Əlavə tədbirlər

Samsxe-Cavaxeti Diyar Administrasiyası etnik azlıqların məskunlaşdığı vahidlərdə infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsini koordinasiya edir. Bu il etnik azlıqların məskunlaşdığı inzibati vahidlərdə dövlət və yerli büdcələrin maliyyəsi ilə yol infrastrukturunun, içməli su sistemlərinin, xarici işıqlandırmanın, mədəniyyət obyektlərinin bərpası həyata keçirilmişdir. Bundan əlavə, 17 ambulatoriya bərpası / tikintisi, 41 məktəbin bərpası və Ninosmında bələdiyyəsində müvafiq standartlara uyğun təcili tibbi yardım mərkəzinin inşası həyata keçirildi. Sözügedən layihələr arasında etnik azlıqların məskunlaşdığı Tskruti və Sxvilisi kəndlərində uşaq bağçalarının inşası əhəmiyyətlidir, hansının ki, tikintisi bu il başlanmış və 2021-ci ildə başa çatacaqdır.

Ümumilikdə bu il yerli və mərkəzi büdcənin maliyyəsi ilə 29.061.462 ləri dəyərində 340 layihə həyata keçirilmişdir. O cümlədən:

- ❖ Aspinza bələdiyyəsi - 1 layihə - dəyəri 332 000 ləri;
- ❖ Axalsixe bələdiyyəsi - 103 layihə - dəyəri 9 161 070 ləri;
- ❖ Axalkalaki bələdiyyəsi - 149 layihə - dəyəri 12 507 243 ləri;
- ❖ Ninodzmində bələdiyyəsi - 87 layihə - dəyəri 7 307 649 ləri;
- ❖ Borjomi bələdiyyəsi - 4 layihə - dəyəri 1 242 315 ləri.

Gürcüstan Ətraf Mühitin Mühafizəsi və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi tərəfindən icra edilmiş layihələr və proqramlar **“Güzəştli aqro-kredit layihəsi”** çərçivəsində verildi:

- ❖ Kaxeti regionu - 1,718 borc; Dövlət maliyyələşdirilməsi 19,102,495 lari təşkil etdi;
- ❖ Samsxe-Cavaxeti regionu - 840 borc; Dövlət maliyyələşdirilməsi 2,832,772 lari təşkil etdi;
- ❖ Kvemo Kartli regionu - 503 borc; Dövlət maliyyələşdirilməsi 5,924,246 lari təşkil etdi.

Kəndlərdə gənc sahibkarların dəstəklənməsi proqramı –**“Gənc sahibkar”** çərçivəsində (təsdiqlənmiş və maliyyələşdirilmiş layihələr) rəsmiləşdirildi:

- ❖ Kaxeti regionu -19 müqavilə, maliyyələşdirmə 740,506 lari təşkil etdi;
- ❖ Kvemo Kartli regionu -6 müqavilə, maliyyələşdirmə 333,967 lari təşkil etdi;

“Gələcəyinin bünövrəsini qoy” dövlət proqramı çərçivəsində təsdiq edilmişdir:

- ❖ Kaxeti bölgəsində, bağ komponenti daxilində - 40 müraciət (sahə - 241.14 ha), dövlət birgə maliyyələşdirmə 1.458.843 lari təşkil etdi; şitillik komponenti daxilində - 1 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi 197.050 lari təşkil etmişdir; damla suvarma sistemi tənzimlənməsinin maliyyələşdirmə komponenti daxilində - 2 müraciət (sahə - 2.10 ha), dövlət birgə maliyyələşdirmə 4.814 lari təşkil etmişdir; Quyu/ nasos stansiyası tənzimlənməsi üzrə birgə maliyyələşdirmə komponenti daxilində - 6 müraciət (sahə - 11,71 ha), dövlət birgə maliyyələşdirmə 82,396 lari təşkil etmişdir; Çoxillik bitkilərin bağlarında, əkin sahələrinin, üzüm bağlarının zədələnmiş tinglərinin dəyişdirilməsi komponenti daxilində - 2 müraciət (sahə - 54.80 ha), dövlət birgə maliyyələşdirilməsi 277.736 lari təşkil etmişdir;
- ❖ Samsxe-Cavaxeti bölgəsində, bağ komponenti daxilində - 1 müraciət (sahə - 0.50 ha), dövlət birgə maliyyələşdirmə 5.000 lari təşkil etmişdir; giləmeyvə bitkilərinin 100% maliyyələşdirilməsinin alt komponenti daxilində - 15 müraciət (sahə - 5.09 ha), dövlət birgə maliyyələşdirmə 127.986 lari təşkil etmişdir;
- ❖ Kvemo Kartli bölgəsində, bağ komponenti daxilində - 62 müraciət (sahə - 686.52 ha), dövlət birgə maliyyələşdirməsi 4.009.521 lari təşkil etmişdir; dolu əleyhinə sistemin təşkili komponenti daxilində 7 müraciət (sahə - 35,50 ha), dövlət birgə maliyyələşdirmə 191 425 lari təşkil etmişdir; Quyu/ nasos stansiyası tənzimlənməsi üzrə birgə maliyyələşdirmə komponenti daxilində - 1 müraciət (sahə - 12.00 ha), dövlət birgə maliyyələşdirmə 15.000 lari təşkil etmişdir.

“Emal olunan və mühafizə edilən müəssisələrin birgə maliyyələşdirilməsi layihəsi” çərçivəsində təsdiqlənmişdir:

- ❖ Kaxeti regionu -2 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi 912,593 lari təşkil etdi;
- ❖ Kvemo Kartli regionu -2 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi 1,200,000 lari təşkil etmişdir.

Arqo istehsalın təşviqi proqramı çərçivəsində təsdiq edildi:

- ❖ Kaxeti regionu -114 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi 2,937,123 lari təşkil etdi;
- ❖ Samsxe-Cavaxeti regionu -5 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi 78,675 lari təşkil etdi;
- ❖ Kvemo Kartli regionu -23 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi 785,327 lari təşkil etdi.

Aqro sığorta proqramı çərçivəsində:

- ❖ Kaxeti regionu – 6, 098 polis, 6,640 ha torpaq sahəsi sığortalanmışdır, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi 2,469,031 lari təşkil etdi
- ❖ Samsxe-Cavaxeti regionu – 722 polis, 731 ha torpaq sahəsi sığortalanmışdır, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi - 416,870 lari;
- ❖ Kvemo Kartli regionu, 689 polis, 3,272 ha torpaq sahəsi sığortalanmışdır, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi - 450,014 lari;

"Kənd təsərrüfatının modernləşdirilməsi, bazara giriş və çeviklik (AMMAR)" birgə maliyyələşdirmə proqramı çərçivəsində aşağıdakılar təsdiqləndi:

- ❖ Kaxeti regionu – 15 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi 220,371 lari təşkil etdi;
- ❖ Kvemo Kartli regionu – 1 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirilməsi 2,733 lari təşkil etdi

Kooperativlərin dəstəklənməsi məqsədilə təsdiqləndi:

- ❖ Kaxeti bölgəsi - üzümçülük sahəsində 11 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 5,490,602 lari; arıçılıq sahəsində - 1 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 12,600 lari; südçülük sahəsində - 1 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 150,000 lari;
- ❖ Samsxe-Cavaxeti bölgəsi – südçülük istiqamətində 1 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 150,000 lari;
- ❖ Kvemo Kartli bölgəsi – südçülük istiqamətində 1 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 142,500 lari.

Südçülük Sahəsinin modernləşdirilməsi və bazara giriş üzrə dövlət proqramı (DIMMA) çərçivəsində təsdiqləndi:

- ❖ Kaxeti bölgəsi - 15 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 1,928,032 lari;
- ❖ Samsxe-Cavaxeti bölgəsi – 55 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 1,424,194 lari;
- ❖ Kvemo Kartli bölgəsi – 4 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 689,450 lari.

Kənd təsərrüfatının İnkişafı proqramı çərçivəsində təsdiq edildi:

- ❖ Kaxeti bölgəsi - 2 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 333,528 lari;
- ❖ Samsxe-Cavaxeti bölgəsi – 2 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 276,080 lari təşkil etdi;
- ❖ Kvemo Kartli bölgəsi – 2 müraciət, dövlət birgə maliyyələşdirmə - 200,000 lari.

Məqsəd: 2.1.2 Etnik azlıq nümayəndələrinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasına dəstəyin göstərilməsi

2.1.2.1 Sosial proqramlarından istifadə

Kaxeti regionu bələdiyyələrində sosial proqramlardan istifadə müxtəlif istiqamətlər üzrə bölüşdürüldü: Pankisi dərəsi: Tibbi xidmətin maliyyələşdirilməsi – 103 benefisiarın (məbləğ -37 818 lari) dializin nəqli xərcləri qarşılandı, elektrik enerjisi ilə qaz birgə maliyyələşdirildi . Həmçinin Dedoplistdžaro, Kvareli və Saqareco bələdiyyələrində yaşayan ailələrə sosial yardım göstərildi. Telavi və Laqodexi bələdiyyələrinin sakinləri isə sosial proqramlardan fəal surətdə istifadə edirdilər.

Əlavə tədbir:

Bolnisi meriyası COVID-19 pandemiyası dövründə 14668 ailəyə, buradan 70%, yəni 10 796 etnik azlıq nümayəndəsinə ərzaq paketi yardımları edildi, 83 ailə körpə uşaq qidası ilə təmin olundu, 230 benefisiara dərman yardımını göstərdi, 22 xəstənin müalicə xərcləri qarşılandı, 25 xəstənin isə diaqnostika ödənişləri maliyyələşdirildi.

2.1.2.2 Sosial cəhətdən müdafiəsiz etnik azlıqlardan olan ailələrə yardımın göstərilməsi

Ölkədə yaranmış vəziyyətdən dolayı (COVID-19 pandemiyası), Batumi bələdiyyəsi tərəfindən bələdiyyə üzrə qeydiyyatda olan 682 etnik azlıq nümayəndəsi benefisiarlara ərzaq məhsullarının verilməsi icra olundu.

2.1.2.3 Şəhər büdcəsi ilə nəzərdə tutulmuş sosial proqramlar və xidmətlərlə tanışlıq məqsədilə informasiya xarakterli görüşlərin təşkili

Tbilisi ş. Sakrebulosu tərəfindən təqdim edilmiş informasiyaya əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq üçün işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

2.1.2.4 Sosial proqramlarla tanışlıq məqsədilə etnik azlıqların məskunlaşdığı region bələdiyyələrində etnik azlıq nümayəndələri ilə informasiya xarakterli görüşlərin keçirilməsi

Etnik azlıqların sıx məskunlaşdığı regionlarda, etnik azlıq nümayəndələrini sosial proqramlarla tanış etmək məqsədilə, Gürcüstanın İşğal edilmiş Ərazilərindən, Qaçqınlar, Əmək, Səhiyyə və Sosial Müdafiə Nazirliyinin təşkilatçılığı və Kaxeti regionu –Laqodexi və Kvareli bələdiyyəsi merlərinin koordinasiyası ilə Qabal kəndi (Laqodexi bələdiyyəsi) və Axalsopeli kəndində (Kvareli bələdiyyəsi) informasiya xarakterli görüşlər keçirildi.

2.1.2.5 Dmanisi, Zalqa və Tetrizdğaro bələdiyyələrində 2020-ci il Sosial Müdafiə Proqramının həyata keçirilməsi (nağd və nağdsız sosial yardımlar, mükafatlar və təqaüdlər, Tetrizdğaro Bələdiyyəsində peşə inkişaf təhsilini dəstəkləmək və yerli icma qruplarının və təşkilatların sosial təşəbbüslərini dəstəkləmək üzrə 2020-ci il proqramının həyata keçirilməsi)

2020-ci il Dmanisi bələdiyyəsi nağd və sosial yardımlar haqqında bax <http://dmanisi.gov.ge/sasargeblo-informacia1/socialuri-programebi>

Zalqa və Tetrizdğaro bələdiyyələri tərəfindən planlaşdırılmış fəaliyyət həyata keçirilə bilməmişdir.

Strateji məqsəd 3

Keyfiyyətli təhsilin əlçatanlığının təmin edilməsi və dövlət dili biliyinin təkmilləşdirilməsi

Dövlət dili biliyinin aşağı səviyyədə olması vətəndaş inteqrasiyası prosesinin mühüm problemini təşkil edir. Müvafiq olaraq, il ərzində təhsil sahəsinin hər pilləsində dövlət dili biliyinin səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədini daşıyan proqram və layihələrin uğurlu icrası prioritet istiqamət idi.

Bu istiqamətdə aparılan siyasət həm metodoloji, həm də aktorların iştirakı nöqtəyi-nəzərdən kompleks xarakter daşıyır. İl ərzində benefisiarların seqmenti olduqca genişləndi. Gürcü dilinin tədrisi proqramları və kursları artıq istənilən maraqlanan şəxs üçün əlçatandır, o cümlədən: şagirdlər, tələbələr, dövlət qulluqçuları, hərbi qulluqçular, dini şəxslər, məhkumlar və s.

Etnik azlıq nümayəndələri üçün təhsilin istənilən pilləsi əlçatandır. Həmçinin etnik azlıqların ana dillərində (Azərbaycan, erməni, rus) təhsil almaq imkanları da təmin edilmişdir

Bu gün üçün Gürcüstanda 100-ə yaxın qeyri-gürcü dilli uşaq bağçası və 300-ə yaxın qeyri-gürcü dilli kütləvi məktəb və bölmə fəaliyyət göstərir. Ali, eləcə də peşə təhsili almaq üçün sadələşdirilmiş proqram uğurla davam etdirilir.

Qlobal pandemiyanın çağırışlarına cavab olaraq, ümumi təhsil pilləsində tədris prosesi distant rejimdə aparıldı. İctimai Yayım efirində “Tele-məktəb” (gürc. “ტელესკოლს”) layihəsi işlənib hazırlandı və fəaliyyətə başladı. Layihə ilk əvvəllər etnik azlıq nümayəndələri üçün Gürcü dili tele-dərsinin keçirilməsini nəzərdə tutmuşdur, lakin növbəti mərhələdə Azərbaycan və erməni dillərində müxtəlif fənn dərsləri də əlavə olundu. Bununla yanaşı, qeyri-gürcü dilli abituriyentlərə artıq ümumi qabiliyyətlər üzrə də tele-dərslər də təklif edilmişdir.

Aralıq hədəf: 3.1 Etnik azlıq nümayəndələri üçün məktəbəqədər təhsilin əlçatanlığının yüksəldilməsi

Məqsəd: 3.1.1 Məktəbəqədər təhsil proqramının işlənib hazırlanması, tədris resursları modellərinin yaradılması, tərbiyəçi müəllimlərin və inzibati heyətin peşəkar inkişafı proqramlarının hazırlanması

3.1.1.1 Zalqa və Qardabani bələdiyyələrində yeni körpələr evi-uşaq bağçalarının tikintisi

Hesabat dövründə, Zalqa bələdiyyəsi üzrə dörd kənddə uşaq bağçası açıldı. Bura daxildir:

1. Avranlo kəndi -1 qrup, 26 uşaq, 1 tərbiyəçi və 1 dayə;
2. Arçivani kəndi -2 qrup, 47 uşaq, 2 tərbiyəçi və 2 dayə;
3. Qızıl-Kilsə kəndi – 1 qrup, 25 uşaq, 1 tərbiyəçi və 1 dayə;
4. Koxta kəndi -1 qrup, 22 uşaq, 1 tərbiyəçi və 1 dayə.

Əlavə tədbirlər:

Hesabat dövründə Marneuli bələdiyyəsində aşağıdakı uşaq bağçalarının bərpa işləri həyata keçirildi:

- ❖ Marneuli ş., 4 saylı uşaq bağçası;
- ❖ Şaumyan kəndi (köhnə) uşaq bağçası;
- ❖ Kəpənəkçi kəndi uşaq bağçası.

3.1.1.2 Peşə təhsili kurslarının keçirilməsi

Marneuli bələdiyyəsi meriyası tərəfindən planlaşdırılmış fəaliyyət yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənmiş tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

Əlavə tədbirlər:

Gürcüstan Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyi tərəfindən həyata keçirilən fəaliyyət:

Etnik azlıqlara dövlət dilinin tədrisinin gücləndirilməsi istiqamətində “Ümumi təhsil üzrə islahat” proqramı çərçivəsində “Etnik azlıqların məktəbəqədər və məktəb müəssisələrində ikidilli təhsilin dəstəklənməsi ” alt proqramı təsdiqləndi. Proqram üzrə nəzərdə tutulur:

- ❖ Dövlət dili və ana dili üzrə savadlılığın yüksəldilməsi, kompakt məskunlaşma regionlarının məktəbəqədər və məktəb pilləsini əhatə edən müəssisələrində, ikidilli təhsilin tətbiqi və inkişafı yolu ilə müvafiq resursların yaradılması;

- ❖ Mövcud kadrların hazırlanması və yeni kadrların cəlb edilməsi üçün mexanizmlərin yaradılması.

2020-ci ildə proqram çərçivəsində:

- Kvemo Kartli və Samsxe-Cavaxeti regionlarında 4 pilot və 4 məktəbəqədər təhsil müəssisəsi seçildi;
- Hər iki pillə üzrə pilot resursların yaradılması üzərində işləyən resurs qrupu yaradıldı: gürcü dilli ikidilli məktəb proqramı və məktəbəqədər pillə üzrə ana dili və gürcü dilli pilot proqramı;
- Müəllimlərin Peşə İnkişafı Evi ilə əməkdaşlıq əsasında, pilot məktəblər və məktəbəqədər müəssisələr müvafiq ikidilli kadrlarla komplektləşdirildilər;
- UNICEF-in dəstəyi ilə ana dili resurslarının Azərbaycan və erməni dillərinə tərcümə edilməsi prosesi davam etdirilir;
- Pilot məktəbləri və məktəbəqədər müəssisələrinə məlumat-tanışlıq səfərləri həyata keçirildi;
- Məktəb ikidilli proqramların hazırlanması və ibtidai pillədə sınaqdan keçirilməsi, etnik azlıqların ana dillərinin tədrisinin dəstəklənməsi mexanizmlərinin yaradılması və məktəb rəhbərliyinin ixtisasının yüksəldilməsi, kouçinq mexanizmlərinin yaradılması üçün ikidilli təhsil prosesi və çoxdilli mühitin effektiv idarə edilməsi və inkişafına yönəlik, əməkdaşlıq təhsil mühitinin yaradılması və liderlik mədəniyyətinin tətbiqinin dəstəklənməsi üçün treninqlər və işçi qrupların görüşləri keçirildi.

Samsxe-Cavaxeti, Kvemo Kartli və Kaxetinin qeyri-gürcü dilli məktəblərinin yerli müəllimləri üçün dövlət dilinin tədrisi kursunun keçirilməsi

ÜHHŞ –Müəllimlərin Peşə İnkişafı üzrə Milli Mərkəzin qeyri-gürcü dilli məktəblərin dəstəklənməsi proqramı çərçivəsində Samsxe-Cavaxeti, Kvemo Kartli və Kaxetinin qeyri-gürcü dilli məktəblərinin yerli müəllimlərinə dövlət dilinin tədrisi kursu təklif edilmişdir. Bu il kursu 449 dinləyici, o cümlədən: A1 səviyyəsi üzrə -109, A2 səviyyəsi üzrə -207, A2+ səviyyəsi üzrə -133 dinləyici başa vurdu.

Samsxe-Cavaxeti, Kvemo Kartli və Kaxetinin qeyri-gürcü dilli məktəblərində gürcü dilinin ikinci dil kimi inkişafının, eləcə də müəllimin peşə inkişafının dəstəklənməsi

ÜHHŞ –Müəllimlərin Peşə İnkişafı üzrə Milli Mərkəzin qeyri-gürcü dilli məktəblərin dəstəklənməsi proqramı çərçivəsində gürcü dilinin ikinci dil kimi tədrisi üzrə treninq-modul, qrammatikanın sistematik kursu işlənilib hazırlandı. Sözügedən treninq-modul pandemiya dövründə dolayı şəkli dəyişdirilərək, onlayn rejimdə davam etdirildi. Modul qeyri-gürcü dilli məktəblərin yerli gürcü dili ikinci dili 225 müəllimləri üçün keçirildi.

Aralıq hədəf 3.2 Keyfiyyətli ümumi təhsilin həm dövlət, həm də ana dilində əlçatanlığının yüksəldilməsi

Məqsəd: 3.2.1 Keyfiyyətli ikidilli təhsilin tətbiqinə dəstəyin göstərilməsi üçün milli tədris planının və maarifləndirici resursların təkmilləşdirilməsi və inkişafı

3.2.1.1 Etnik gürcü və qeyri-gürcü dilli uşaqların birləşdirilmiş tədrisi

Dmanisi bələdiyyəsi tərəfindən fəaliyyət qismən həyata keçirildi, çünki tədris müəyyən məhdudiyət dövrü ərzində davam etdirilirdi.

3.2.1.2 Dmanisi 1 saylı uşaq bağçasında dövlət dilinin tədrisini dəstəkləyən layihə xüsusi proqram əsasında həyata keçirildi, hansı ki, gündəlik əlavə tədrisi nəzərdə tutur

Ölkədə yaranmış epidemioloji vəziyyətdən dolayı, Dmanisi bələdiyyəsi 1 saylı uşaq bağçasında gündəlik əlavə tədrisin həyata keçirilməsi mümkün olmadı.

3.2.1.3 Erməni, Azərbaycan və rus dillərində milli tədris olimpiadalarının keçirilməsi

"Qeyri-gürcü dilli ümumi təhsil müəssisələrinin şagirdləri üçün gürcü dili" Milli Tədris Olimpiadasının fənnində iştirak edən qeyri-gürcü dilli ümumi təhsil müəssisələrindən olan şagirdlərin sayı:

- 2019-2020-ci ikinci turunda -- qeyri-gürcü dilli ümumi təhsil müəssisələrinin şagirdləri üçün gürcü dili fənnində 261 şagird iştirak etmişdir.
- Ölkədəki mövcud vəziyyətdən dolayı, üçüncü tur yeni koronavirusun (SARS-CoV-2) səbəb olduğu (COVID 19) infeksiyanın yayılmasının qarşısını almaq məqsədi ilə aparılmadı;
- 2020-2021-ci tədris ili üzrə Milli Tədris Olimpiadasının birinci turu 2020-ci ilin noyabrın 16-dan onlayn təşkil edildi, "qeyri-gürcü dilli ümumi təhsil müəssisələrinin şagirdləri üçün gürcü dili fənni" üzrə 784 şagird iştirak etdi ki, onlar arasından 395 şagird ikinci tura keçid qazandı.

Əlavə tədbirlər:

- 2020-2021-ci il tədris ili üçün səhiyyə tədbirlərinə cavab olaraq, qeyri-gürcü dilli məktəblərə erməni və Azərbaycan dillərində COVID-19 virusunun qarşısını almaq məqsədilə çap edilmiş informasiya posterləri təqdim edildi.
- Qeyri-gürcü dilli məktəblər və bölmələr üçün I-VII siniflər üzrə qriflənmiş dərsliklər tərcümə edildi.
- 2020-ci ildə Marneuli bələdiyyəsində (Xuldərə, Şulaveri, Tsopi, Qasımlı, Çanaxçı və Kürdlər kəndlərində) 7 yeni kütləvi məktəbin tikintisinə başlandı.
- Həmçinin, 2 il ərzində tikilməsi nəzərdə tutulmuş Sabirkənd kənd məktəbinin tikintisi üçün tender elan edildi.

Məqsəd: 3.2.2 Qeyri-gürcü dilli məktəb müəllimlərinin peşəkarlığının yüksəldilməsinə şəraitin yaradılması

3.2.2.1 Qeyri-gürcü dilli məktəb müəllimlərinin fənn və peşə kompetensiyalarının rus, erməni və Azərbaycan dillərində təsdiqlənməsi üçü imtahan və test sınağının təmin edilməsi

2020-ci ildə ÜHHŞ –Qiyətləndirmə və Milli İmtahan Mərkəzi müəllim olmaq istəyənlər üçün yalnız fənn imtahanı keçirdi. Xüsusilə:

- Azərbaycan dilində - 11 ərizəçi;
- Rus dilində - 26 ərizəçi;
- Erməni dilində - 34 ərizəçi;

Ümumi- 71 ərizəçi.

Aralıq məqsədi: 3.3 Ali təhsilə əlçatanlığın yüksəldilməsi

Məqsəd: 3.3.1 Güzəştli siyasətin təmin edilməsi və tərəfdaşlıq

3.3.1.1 1+4 layihəsi: Stajkeçmə proqramı, ali və peşə təhsilinin əlçatanlığı baxımından mövcud olan imkanlar barədə informasiyanın əlçatanlığı baxımından mövcud imkanlar haqqında informasiyanın əlçatanlığı, həmyaşəd maarifçilərin yenidən hazırlanması (TOT tədrisin keçirilməsi)

“Etnik azlıqlar arasında ali və peşə təhsilinin əlçatanlığının təşviqi” layihəsi çərçivəsində 50-ə yaxın gənc xüsusi hazırlıq keçdi. Bir həftə ərzində iştirakçılar dövlət struktur nümayəndələri və dəvət olunmuş ekspertlərlə görüşür, təhsil proqramları, yeniliklər haqqında məlumatlanırdılar, eyni zamanda onlara kommunikasiya qabiliyyətlərini inkişaf etdirmək imkanları verilir. Layihənin növbəti mərhələsində gənc həmyaşəd maarifçilər etnik azlıqların sıx məskunlaşdığı regionlarda müəllimlər, şagirdlər və icma liderləri ilə informasiya xarakterli görüşlər keçirirdilər. 2020-ci ildə adı çəkilən layihə çərçivəsində təlimçilərin tədris qrupları onlayn rejimdə keçirildi.

3.3.1.2 "1+4: Stajkeçmə proqramı, ali və peşə təhsilinin mümkünlüyü nöqtəy-nəzərdən mövcud imkanlar barədə informasiyanın əlçatanlığı" layihəsinin həyata keçirilməsi

Barışq və Vətəndaş Bərabərliyi Məsələləri üzrə Gürcüstan Dövlət Naziri Aparatının təşəbbüsü ilə, Gürcüstan BMT Assosiasiyası və “Vətəndaş inteqrasiyası və millətlərarası münasibətlər mərkəzinin” (CCIIR) dəstəyi ilə “Etnik azlıq nümayəndələri üçün peşə və ali təhsilin əlçatanlığının dəstəklənməsi” layihəsinin həyata keçirilməsi davam etdirildi. Layihə çərçivəsində, həmyaşəd maarifçilər tərəfindən etnik azlıqların kompakt məskunlaşdığı regionlarda görüşlər keçirildi. Əhaliyə təhsil sahəsində mövcud yeniliklər barəsində məlumat verildi. 2020-ci ildə 8 bələdiyyə üzrə 47 kənddə 517 bəndisiarın qatıldığı 41 görüş təşkil edildi.

3.3.1.3 "1+4" proqramının həyata keçirilməsi

Gürcüstan Müdafiə Nazirliyi ÜHHŞ David Ağmaşenebeli adına Milli Müdafiə Nazirliyi “1+4 proqramının” həyata keçirilməsi prosesinə qatılmışdı. Xüsusilə, adıçəkilən proqram çərçivəsində, 2019-2020 tədris ilin üçün qəbul olunmuş tələbələrin sayı 11 nəfər təşkil etdi.

3.3.1.4 Samsxe-Cavaxeti və Kvemo Kartli regionlarında etnik azlıq nümayəndəsi şagirdlər üçün gürcü dili hazırlığı (1+4) proqramı haqqında informasiya görüşlərinin keçirilməsi

ÜHHŞ David Ağmaşenebeli adına Milli Müdafiə Akademiyası tərəfindən təqdim olunmuş informasiyaya əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı, həyata keçirilə bilmədi.

3.3.1.5 Vahid milli imtahanlarda ümumi qabiliyyətlər üzrə test imtahanlarının Azərbaycan, erməni və rus dillərində təmin edilməsi; Gürcü dili hazırlığı üzrə tədris proqramına qəbul olmaq üçün zəruri Vahid Milli İmtahanların ancaq Azərbaycan və ya erməni dilində, ümumi qabiliyyətlər imtahanının, yaxud da osetin və ya abxaz dili imtahanlarının keçirilməsinin təmin edilməsi

2020-ci il Vahid Milli İmtahanlar üzrə qeydiyyatdan keçən abituriyentlər haqqında statistik məlumatlar:

- Azərbaycan dilində ümumi qabiliyyətlər - 1946;
- Erməni dilində ümumi qabiliyyətlər - 432;
- Rus dilində ümumi qabiliyyətlər - 25;

- Osetin dili testi – 5

Cəmi - 2408 abituriyent.

Gürcü dili hazırlığı üzrə tədris proqramında təhsilini davam etmək hüququ qazandı:

- Azərbaycan dilində ümumi qabiliyyətlər - 935;
- Erməni dilində ümumi qabiliyyətlər - 252;
- Osetin dili testi - 4;
- Rus dilində ümumi qabiliyyətlər - 8 ərizəçi təhsilini davam etdirmək hüququnu qazandı.

2020-ci il Vahid Milli İmtahanda ümumi qabiliyyətlər üzrə Azərbaycan dilli, erməni dilli və osetin dilli testlərin nəticələri əsasında 196 abituriyent dövlət tədris qrantı qazandı:

- ❖ ümumi qabiliyyətlər üzrə Azərbaycan dilli test nəticələri əsasında – 99 abituriyent;
- ❖ ümumi qabiliyyətlər üzrə ermənidilli test nəticələri əsasında – 93 abituriyent;
- ❖ Ana dili – osetin dili üzrə test - 4 abituriyent.

3.3.1.6 Etnik azlıq nümayəndələri üçün ali təhsilin əlçatanlığını təkmilləşdirmək məqsədilə onlara imtahanlar barəsində informasiyanın verilməsi (Açıq qapı günlərinin təşkili)

ÜHHŞ Qiymətləndirmə və Milli İmtahan Mərkəzi 2020-ci ilin fevralında Kvemo Kartli regionunda, 6 bələdiyyədə Açıq qapı günləri keçirdi. Faydalananların sayı – 500 abituriyent.

- ÜHHŞ Qiymətləndirmə və Milli İmtahan Mərkəzinin rəsmi səhifəsinə erməni və Azərbaycan dillərində alt yazıların da əlavə edildiyi qeydiyyatdan keçmə ilə bağlı video təlimat yerləşdirildi.
- Yeni növ koronavirusun yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə, Açıq qapı günləri Microsoft Teams proqramının yardımı ilə onlayn şəkildə keçirildi. Açıq qapı günləri abituriyentləri məlumatlandırmaq məqsədilə müxtəlif regionların buraxılış sinif şagirdləri üçün mərhələli şəkildə təşkil edilirdi. Şagirdlər onlayn Açıq qapı günlərinə qatılmaq üçün regionlar əsasında bölüşdürülürdülər.

Əlavə tədbir:

Veb-məktəb layihəsi çərçivəsində abituriyentlər üçün vebinarların keçirilməsi davam etdirilirdi. Ümumilikdə, EL.GE platformasına 400-ə yaxın vebinar yerləşdirildi. Vebinar aparıcı müəllimlər tərəfindən əsas fənlər üzrə keçirildi. Bununla yanaşı, erməni və Azərbaycan dilli məktəb şagirdləri üçün vebinarlar əsasən Vahid Milli İmtahanlara düşən fənlər üzrə keçirildi. Hər bir keçirilmiş vebinar, televiziya verilişi və yaxud yaradılmış resurs veb-səhifələrdə yerləşdirilmişdir və istənilən şəxs üçün əlçatandır.

Aralıq hədəf 3.4 Peşə təhsili və yetkinlərin təhsillə təmin edilməsi

Məqsəd: 3.4.1 Peşə təhsil ocaqlarında etnik azlıq nümayəndələrinin iştirakının yaxşılaşdırılması, eləcə də yetkin əhali üçün dövlət dili tədrisinin əlçatanlığının təmin edilməsi

3.4.1.1 Etnik azlıqların yetkin nümayəndələri üçün dil baryerini aşmaq məqsədilə, gürcü dilini öyrədən kursların təmin edilməsi

Tbilisi ş. meriyası Sakrebulosu yanında “Tbilisi Dostluq Evi” onlayn şəkildə gürcü dilinin tədrisi kursunu təşkil etdi. Ümumilikdə 135 dinləyici kursu başa vurdu.

3.4.1.2 Qeyri-gürcü dilli məhkumlar üçün dövlət dilinin tədrisi kursunun təmin edilməsi

Gürcüstan Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən planlaşdırılmış tədbir yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənmiş tövsiyələrdən dolayı, həyata keçirilə bilmədi.

3.4.1.3 Etnik azlıqlar üçün peşə təhsilinə əlçatanlığı təkmilləşdirmək məqsədilə xüsusi maarifləndirici proqramların həyata keçirilməsi

Peşə təhsili müəssisələrində və kolleclərdə peşə təhsili proqramları gürcü dilində tədris olunur. Gürcü dilini bilməyən şəxslər, test imtahanını rus, erməni və Azərbaycan dillərində verə bilirlər. Bu yolla qəbul olunmuş şəxslər üçün peşə təhsili proqramı üzrə tədris gürcü dili modullarını keçməklə (A2 və B1) başlayır. Üçüncü səviyyə proqramları üçün gürcü dili üzrə A1 səviyyəsi modulu, dördüncü və beşinci səviyyə proqramları üçün həm A2, həm də B1 səviyyəsi üzrə gürcü dili modulları müəyyənləşdirilmişdir.

3.4.1.3 (1) Etnik azlıq nümayəndələri üçün peşə təhsilinin əlçatanlığının təkmilləşdirilməsi (etnik azlıqların məskunlaşdığı bələdiyyələrdə) / ÜHHŞ Təhsil və Elmi İnfrastrukturun İnkişafı Agentliyi

Etnik azlıq nümayəndələri üçün peşə təhsilinin əlçatanlığını təkmilləşdirmək məqsədilə, Marneuli ş.-də “Modus” peşə kollecinin yeni, 150 tələbə üçün nəzərdə tutulmuş tədris korpusunun tikintisi və xarici idman meydanının təşkili işləri başa çatdırıldı. Axalkalaki ş.-də ÜHHŞ Samsxe-Cavaxeti Universitetinin Peşə şöbəsinin binasının tam bərpa işləri davam edir, hansı ki, 2021-ci ilin yayında başa çatdırılacaq. Axalsixe ş.-də “Ozipari” peşə kollecinin emalatxanalarının inşası işləri davam etdirilir.

3.4.1.3 (2). Etnik azlıq nümayəndələri peşə təhsili proqramına erməni, rus və Azərbaycan dillərində keçirilmiş test imtahanı əsasında qəbul olunurlar

Etnik azlıq nümayəndələri peşə test imtahanlarını erməni, rus və Azərbaycan dillərində tapşırmaq və peşə təhsil proqramına qəbul olmaq imkanlarına malikdirlər. Qeyd edilməlidir ki, 2020-ci ildə müsabiqə tələb olunmayan proqramlar üzrə mərkəzləşdirilmiş test imtahanı ləğv edildi, bu cür proqramlar üzrə ərizəçilər ancaq təhsil müəssisələrinin daxili seçim prosedurlarını keçəcəklər. Lakin ikili proqramlar üzrə təhsil almaq hüququ qazanmaq məqsədilə ərizəçilər işəgötürənin təşkil etdiyi müsabiqəni keçirlər. Bundan əlavə, 2020-ci ildə ölkədə yaranmış epidemioloji vəziyyətdən dolayı, peşə təhsili proqramları üzrə qeydiyyat ancaq bir dəfə elan edildi. Nəticədə, erməni, rus və ya Azərbaycan dillərində keçirilmiş peşə testi/müsabiqəsi/seçimlərdən keçməklə 2020-ci ildə 227 ərizəçi təhsil almaq hüququnu qazandı. Peşə təhsili proqramlarının əlçatanlığı və onlar üzrə qeydiyyatdan keçmək barəsində informasiya yaymaq məqsədilə, Peşə təhsilinin inkişafı departamentinin nümayəndələri və ayrı-ayrı kolleclər il ərzində onlayn informasiya görüşləri və vebinarlar təşkil edirdilər.

2020-ci ildə peşə proqramları üzrə test imtahanlarını ana dilində keçən abituriyentlərin statistikasi

İmtahan dili	Qeydiyyatdan keçdi (1-ci prioritet)	Təhsil almaq hüququnu qazandı	2020-ci ildə peşə proqramına qəbul oldu
Azərbaycan	159	105	105
Rus	196	88	84
Erməni	77	34	34
Cəmi	432	227	223

3.4.1.3 (3) Peşə təhsili proqramının tədrisi zamanı gürcü dili modulu keçən etnik azlıqların sayı

2020-ci ildə peşə proqramına qəbul olmuş və gürcü dili üzrə A2 və B1 modullarına qoşulan tələbələrin ümumi sayı -1262 nəfər təşkil edirdi.

3.4.1.4 Dövlət dilinin tədrisi proqramı çərçivəsində etnik azlıqların yenidən hazırlığı

- Gürcü dilinin tədrisi və inteqrasiyası proqramını inkişaf etdirmək məqsədilə, hansı ki, tədrislə yanaşı, benefisiarların cəmiyyətə inteqrasiyası və kompüter biliklərinin inkişafı üçün aktivliklərin icrasını nəzərdə tutur, dərslilər və əlaqədar proqramların yaradılması üzərində çalışan işçi qrup yaradıldı. "Əlifba kursu" müvafiq proqram və tədris planı əsasında hazırlandı, kurs müvəffəqiyyətlə sınaqdan keçirildi;
- Dövlət dilinin tədrisi və inteqrasiya proqramı çərçivəsində, Gürcüstanın üç bölgəsində yerləşən məktəbin 10 regional tədris mərkəzində – Kvemo-Kartli, Samsxe-Cavaxeti və Kaxetidə - 2019-cu ildə qeydiyyata alınmış (68 qrup) 842 nümayəndə və 2020-ci ildə qeydiyyatdan keçmiş (38 qrup) 504 etnik azlıq nümayəndəsi tədrisi başa vurdu;
- Dövlət dili proqramının başa çatması ilə əlaqədar olaraq 4 regional tədris mərkəzində və 5 hərbi bazada Zurab Jvaniya adına Dövlət İdarəçilik Məktəbinin nümayəndələri və imtahan iştirakçılarının qatıldığı buraxılış imtahanı (test-müsahibə) keçirildi;
- Proqram Gürcüstan Silahlı Qüvvələrində məcburi hərbi xidmətdə olan və ilkin döyüş hazırlığı keçmiş etnik azlıqların nümayəndələri üçün təlim bazalarında həyata keçirilmişdir. Algeti, Vartsixe, Vaziani, Orxevi, Axalsixe və Krtsanisidəki hərbi bazalarda 238 etnik azlıq nümayəndəsi rekrut A1 səviyyəli dil biliyi proqramından faydalanmışdır. COVID-19-un yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə görülən tədbirlərdən dolayı, 17 qrupdan 7-si üçün tədris prosesi dayandırıldı;
- Gürcüstan ərazisində qanuni yaşamaq hüququ almış 32 xarici vətəndaş dövlət dilini A1 səviyyəsində mənimsəmişdir/mənimsəməkdədir;
- 151 təlim qrupu komplektləşdirildi, bunlardan 42-si –2 şəhərdə, 14 kənddə və 6 hərbi bazada, 13 mərkəzdə və 96 distant təhsil qrupunda mobil qruplar yaradıldı. 2020-ci ildə cəmi daxil - 1950 etnik azlıq nümayəndəsi daxil oldu;
- 2020-ci ildə Dövlət dilinin tədrisi kurslarından 159 təhsil qrupu daxilində 13 regional tədris mərkəzində 2059 tələbə faydalanmışdır;
- Yeni növ koronavirusun (COVID-19) ölkədə yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə dövlət dilinin tədrisi proqramında elektron tədris komponentindən istifadə olundu, buna görə mövcud qrupların bir hissəsi, 79 qrupun 890 benefisiarı e-tədris formatına keçdi ki, onlardan 64 qrup təhsillərini tamamladı;

- Elektron təhsilə keçidlə bağlı işlər görülmüşdür: Microsoft Teams platformasında qruplar komplektləşdirildi, əlavə resursların (kvizlər, dinləmə tapşırıqları, testlər) yaradılması və yekun sınaqların elektron rejimə keçirilməsi istiqamətində işlər bitirilmişdir/davam etdirilir ;
- Məktəb rəhbərliyi və proqram təlimçilərinə TOT elektron təhsilini effektiv şəkildə həyata keçirmək məqsədilə təlim keçirildi;
- Elektron qeydiyyat üçün platforma hazırlandı, məsul şəxslər müəyyən edildi, hansıların ki, yardımı ilə benefisiarlar evdən çıxmadan qeydiyyatdan keçə və onlayn təlimlərə qoşula bilərlər;
- Bu günə olan vəziyyətə əsasən 104 qrup (2019-cu ildə qəbul olunmuş 2 və 2020-ci ildə 102 qrup) üzrə 1282 nümayəndə tədrisini distant formatda davam etdirir;
- A1, A2 və B1 kimi səviyyələri əhatə edən proqramlardan başqa, 14 müxtəlif istiqamət üzrə sahə yönümlü proqramlar da həyata keçirilir. 8 qrup üzrə 90 benefisiar turizm, tibb bacısı işi, mülki təhsil və menecment kurslarından faydalandı;
- Yanvar ayında Samsxe-Cavaxeti və Kvemo Kartlidə kursu müvəffəqiyyətlə başa vurmuş məzunlar üçün sertifikat mükafatlandırma mərasimi keçirildi.

3.4.1.5 Əməkdaşlıq Memorandumu çərçivəsində QKHŞ “Acaristan Təhsil Fondunun” dəstəyi ilə etnik azlıqlara pulsuz gürcü dili kurslarının verilməsi (Dostluq Evi və qeyd edilmiş Fond arasında 2020-ci ildə Memorandumun imzalanması planlaşdırılır)

Batumi ş. meriyası tərəfindən verilmiş məlumatlara əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilən hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

Strateji məqsəd 4

Etnik azlıqların mədəniyyətinin qorunub saxlanması və tolerantlıq mühitinin təşviqi

Etnik azlıqların identikliyi və orijinallığını qorumaq və dəstəkləmək vətəndaş bərabərliyinin təmin edilməsi prosesində mühüm komponent hesab olunur. İl ərzində bu istiqamətdə etnik azlıqların mədəniyyətinin inkişafına və təbliğinə yönəlmiş müxtəlif proqramların / layihələr və tədbirlərin həyata keçirilməsi davam etdi. Mədəni özünüifadənin təşviqi və növbəti inteqrasiyası məqsədilə muzey və teatrların fəaliyyətinə dəstəyin göstərilməsi maliyyə dəstəyinin verilməsi yolu ilə davam etdirildi.

Aralıq hədəf: 4.1 Mədəniyyət siyasətinin işlənməsi və həyata keçirilməsində etnik azlıqların rolu və əhəmiyyətinin göstərilməsi

Məqsəd: 4.1.1 Etnik azlıqlara yönəlmiş fəaliyyətin yaxşılaşdırılması; regional və yerli vahidlərlə koordinasiyanın təmin edilməsi

4.1.1.1 Etnik azlıqların xalq və dini bayramlarının qeyd olunması

2020-ci ildə QKHŞ Laqodexi Mədəniyyət, İdman və Gənclərlə İş üzrə İnkişaf Mərkəzi tərəfindən 8 tədbir keçirildi. Xüsusilə, aşağıda sadalanmış kəndlərdə intellektual oyunlar keçirildi: Areşperani, Fona və Heretiskari. "Laqodexi bələdiyyəsində xoşbəxt yay" layihəsi sadalanan kəndlərdə həyata keçirildi: Areşperani, Fona, Qabal, Davitiani və Heretiskari.

4.1.1.2 Gürcüstanın xalq bayramlarının qeyd olunmasında etnik azlıq nümayəndələrinin iştirakı

Kaxeti diyarı Dövlət Qəyyumu Administrasiyası tərəfindən planlaşdırılmış fəaliyyət, yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.1.1.3 QKHŞ “Dmanisi Mədəniyyət və İncəsənət Mərkəzi” nəzdindəki dərnəklərə etnik azlıq nümayəndələrinin cəlb edilməsi

QKHŞ “Dmanisi Mədəniyyət və İncəsənət Mərkəzi” nəzdindəki dərnəklərə (rəssamlıq, taxta oymaçılıq dərnəyi)10 etnik nümayəndəsi şagird qəbul edildi.

4.1.1.4 Etnik azlıq nümayəndəsi ictimai xadimlərin yubileylərinin/ədəbi axşamların / beynəlxalq, mədəni tədbirlərin təşkili/ etnik azlıqları təmsil edən gənc rəssamların sərgilərinin təşkili

Marneuli bələdiyyəsinin Algeti kəndində “Ev” adlı multietnik festival keçirildi. Festival bələdiyyədə yaşayan etnik azlıq nümayəndələri arasında mədəniyyətlərarası dialoqu və əlaqələri dərinləşdirmək, yaradıcılıq qabiliyyətlərini inkişaf etdirmək məqsədini daşıyırdı.

2020-ci ildə, Gürcüstan Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyinin dəstəyi, Marneuli bələdiyyəsi meriyası və Marneuli bələdiyyəsi “Mədəniyyət mərkəzinin” təşəbbüsü ilə, bələdiyyənin 4 kəndində (Şaumyan, Xocorni, Sadaxlı, Algeti (Məscidli Gorarxı)) “Rəngarəng Gürcüstan” layihəsi (hansının ki, fəaliyyət qayəsini Gürcüstanda yaşayan etnik azlıqların cəmiyyətə inteqrasiyasına yardım etmək, gənclərin məlumatlılıq və yaradıcılıq qabiliyyətlərini inkişaf etdirmək təşkil edir) çərçivəsində müxtəlif tədbirlər həyata keçirildi, o cümlədən :

- Mədəni-maarif –yerli sənətkarların iştirakı ilə sərgilər, konsertlər təşkil edildi;
- Alim və yazıçıların yerli əhali ilə görüşü, hansı ki, həmçinin mədəni dialoqu dərinləşdirmək vacibliyini daşıyırdı;
- Məktəblərə idman avadanlıqları verildi;
- Qısametrajlı filmlərin nümayişi;
- Müxtəlif mövzularda mühazirə-seminarlar;
- Məşhur Azərbaycan musiqiçisi Vaqif Mustafazadənin 80 illik yubileyi münasibətilə onun yaradıcılığından bəhs edən sənədli film nümayiş olundu və paytaxtdan gələn yerli gənc musiqiçilərin iştirakı ilə Vaqif Mustafazadənin məşhur bəstələri səsləndirildi;
- Yerli gənclər üçün I. Cavaxişvili adına Tbilisi Dövlət Universitetinin tədris proqramları və istiqamətləri ilə tanışlıq - "Peşəkar oriyentasiya" –təşkil edildi;
- Nazirliyin dəstəyi ilə nəşr olunan kitablar və s. bir neçə yerli məktəb kitabxanasına hədiyyə edildi.

Marneuli Xalq Kitabxanasında "Gürcüstanda multikulturalizm və mədəni müxtəlifliyə münasibət" mövzusunda ictimai mühazirə keçirildi.

Marneuli şəhərində "Marneuli mini festivalı" keçirildi. Festival, CinéDOC - On Tour çərçivəsində, Marneuli Bələdiyyəsi Mədəniyyət Mərkəzi və Beynəlxalq İnsan İnkişafı və Mədəniyyət Məktəbinin (HDACIS-SCHOOL) təşəbbüsü ilə təşkil edilmişdir. Festival Marneuli Bələdiyyəsi Meriyası tərəfindən dəstəkləndi. Qlobal pandemiya səbəbindən festival Marneuli TV-də dəyişdirilmiş formatda onlayn yayımlandı. Televiziyada üç gün davam edən sənədli filmlərin nümayişindən sonra, canlı yayımda xüsusilə festivala həsr olunmuş verilişdə, dəvət olunmuş qonaqlar festival və sənədli film haqqında danışdılar. Bu il Marneuli

Mədəniyyət Mərkəzinin təşəbbüsü ilə proqramda seçilən gürcü sənədli filmləri xüsusi olaraq mini festival üçün tərcümə edildi və Azərbaycan dilində altyazı əlavə olundu.

Marneuli Bələdiyyəsinin Tserakvi kəndində keçirilən "Vahid Qafqaz 2020" (One Caucasus 2020) festivalında Marneuli Bələdiyyəsinin „Mədəniyyət Mərkəzi“ nəzdində mövcud qrupların “Sunshine /Sanşayn” və ”Midnight-ın/ Midnəyt-ın” konsertləri keçirildi. Festival bu il yeddinci dəfədir ki, Qafqaz gənclərinin görüşməsi üçün məkan yaratdı, hansı ki, yeni başlayan, eləcə də öz ölkələrində məşhur sənətkarlara, musiqiçilərə və memarlara ev sahibliyi etdi. Tədbirin məqsədi etnik və dini azlıqlar arasında, ümumi mədəni dialoq, dinc birgəyaşayış və azad məkan yaratmaqdan ibarətdir, hansı ki, fərqli peşə və baxışlara sahib insanları birləşdirir.

4.1.1.5 Müdafiə Qüvvələrinin hərbi hissələrində mədəni müxtəliflik barədə məlumatlılığı artırmaq məqsədilə tədbirlərin keçirilməsi

Müxtəliflik, inklüzivlik və qadınların bərabər iştirakı məsələləri barədə məlumatlılığı artırmaq üçün Gürcüstan Müdafiə Nazirliyinin mülki və hərbi işçiləri – “Müdafiə və Təhlükəsizlik məsələlərində Mülki Şura” təşkilatının planlaşdırdığı onlayn seminarlarda iştirak etdilər. İş görüşlərinin məqsədi "Müdafiə və Təhlükəsizlik İnstitutlarında müxtəliflik və qadınların bərabər iştirakı" layihəsi (layihə Hollandiyanın Gürcüstandakı səfirliyi tərəfindən dəstəklənmiş və yuxarıda adı çəkilmiş təşkilat tərəfindən həyata keçirilir) çərçivəsində aparılan keyfiyyət tədqiqatlarının ilkin nəticələrinin iştirakçılara təqdim etmək, müdafiə və təhlükəsizlik sahəsində etnik, dini və başqa əlamət altında azlıqlara münasibətdə mövcud maneələri haqqında diskussiyalar keçirmək, yerli və beynəlxalq ekspertlər tərəfindən beynəlxalq təcrübələri paylaşmaq və müvafiq tövsiyələr hazırlamaqdan ibarət idi. Cəmi 7 onlayn iş görüşü keçirilmişdir.

4.1.1.6 Müxtəliflik mövzularının Müdafiə Nazirliyinin siyasəti sənədlərinə inteqrasiyası

Gürcüstan Müdafiə Nazirliyi, aktiv surətdə müxtəliflik və inklüzivlik mövzularını siyasət sənədlərinə inteqrasiya etdirməyə və dəstək verməyə çalışır, o cümlədən Gürcüstan Müdafiə Qüvvələrinə qəbul olmaq Konsepsiyasının yeni hazırlanmış sənədində bərabər yanaşmaya işarə edilir. Necə ki, bərabərlik və qərəzsizlik prinsipi hərbi qulluqçuların karyera keçidi konsepsiyasında səsləndirilmişdir, hansının ki, ilkin layihəsi hazırlanmışdır və daxili müzakirələri davam etdirilir. 2020-ci ilin əvvəlində, Gürcüstan Müdafiə Nazirliyi “Müdafiə və Təhlükəsizlik məsələlərində Mülki Şura” təşkilatı tərəfindən icra olunmuş keyfiyyət tədqiqatına dəstək göstərdi, hansı ki, müdafiə və təhlükəsizlik sektorundakı etnik, dini və başqa əsaslı azlıqların problemlərini öyrənmək və müvafiq tövsiyələr vermək məqsədini daşıyır. Bu tədqiqatın nəticələri olan Müdafiə Qüvvələrinə cəlb olunma Konsepsiyasına daxil edilmişdir, hansının ki, ilkin layihəsi hazırlanmış və təsdiqlənmək üçün hazırdır.

4.1.1.7 İctimai xadimlərin, şair və yazıçıların yubileylərini qeyd etmək, ədəbi axşamlar təşkil etmək, tələbə-gənclərin iştirakı. Görkəmli rəssamların yubileylərini qeyd etmək və sərgilər təşkil etmək. Həmçinin gənc rəssamların rəsmlərinin sərgilənməsinə dəstək göstərmək

Batumi şəhərində yaşayan etnik azlıq nümayəndələri aşağıdakı növ tədbirlər həyata keçirdilər:

- “Lesiaoba” bayramı, Lesia Ukrainanın ad gününün qeyd edilməsi tədbiri;
- Taras Şevçenkonun ad gününə həsr olunmuş tədbir;
- Şair Vaxtanq Qlonti və Genri Dolidze ilə ədəbi gecə;

- "Yol və Körpü" tədbiri, hansı ki, öz növbəsində "Estafet" idman yarışını və gənc rəssamların sərgi və müsabiqəsini əhatə edirdi;
- İctimai xadim Vidadi Axundovun 80 illik yubileyinə həsr olunmuş tədbir.

4.1.1.8 Etnik azlıqların müxtəlif mədəni və dini xalq bayramlarını qeyd etmək. Həmçinin, Gürcüstanın ənənəvi xalq mədəni və dini bayramların təşkilində iştirak.

Bu il Batumi Bələdiyyəsi Meriyasının dəstəyi və "Dostluq evi"nin təşkilatçılığı ilə etnik azlıqların nümayəndələri üçün etnik azlıqların mədəni və dini bayramları keçirildi:

- Etnik azlıqların milli / dini / mədəni bayramları:
 - ❖ Milad bayramı;
 - ❖ Auşvitz həbs düşərgəsinin azad olunmasının 75-ci il dönümü;
 - ❖ Xalq bayramı "Tu-bi-şvat" - Ağacların yeni ili.
- Gürcüstan / Beynəlxalq xalq / dini / mədəni bayramları:
 - ❖ Beynəlxalq Analar və Qadınlar Gününə həsr olunmuş tədbirlər;
 - ❖ Qurban Bayramı
 - ❖ Ukraynanın Müstəqillik Günü

Aralıq hədəf: 4.2 Etnik azlıqların mədəni irslərinin mühafizə olunması və populyarlaşdırılması

Məqsəd: 4.2.1 Etnik azlıqların maddi və qeyri-maddi mədəni dəyərlərinin mühafizəsi

4.2.1.1 Qeyri-gürcü dilli məktəblərdə etnik azlıqlar üçün Kitab Fondu ilə yardım

Tərəfdaş təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq nəticəsində 2020-ci ildə Gürcüstanın Milli Parlament Kitabxanasında 4 fəaliyyət həyata keçirilmişdir. Bu tədbirlərin məqsədi Gürcüstanda yaşayan etnik azlıqların mədəni irsinin, incəsənətinin və ənənələrinin təbliği, onların Gürcüstanın mədəni məkanına inteqrasiyası idi.

- Gürcüstanın Milli Parlament Kitabxanasının "Ekvilibrium" hərəkatı Axalkalaki bələdiyyəsinin kəndlərində: Martuni, Orca, Xando, Kumurdo, Mədəqami, Xeveti, Myasnikyani, Korxi, Okami, Kartsef, Koçio, Maçatia, Qado, Turtsxi, Lomaturtsxi, Alatuman və Balxo kəndlərinə səfər etdi, harada ki, ən yeni kitablarla kiçik Gürcüstan kitabxanaları təşkil edildi.

4.2.1.2 "Multietnik Gürcüstan" adlı foto-sərgi

Gürcüstan Parlamenti Milli Kitabxanası tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ koronavirusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.2.1.3 Gürcüstanda yaşayan etnik azlıq nümayəndəsi şagirdlər üçün Milli Kitabxanaya maarifləndirici ekskursiyaların keçirilməsi

Gürcüstan Parlamenti Milli Kitabxanası tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.2.1.4 Etnik azlıqların qeyri-maddi mədəniyyətini qoruyub saxlamaq məqsədilə etnik azlıqların görkəmli nümayəndələri haqqında mühüm tədbirlər keçirmək, sərgilər təşkil etmək

Tbilisi şəhər bələdiyyəsi tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.2.1.5 Etnik azlıqların milli bayramları "Avasoba" (Tsalka), "Novruz Bayramı" nın qeyd edilməsi; Beynəlxalq Tolerantlıq Gününü qeyd etmək;

Kvemo Kartli regionu bələdiyyələri tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.2.1.6 Tolerantlığa həsr olunmuş mədəni-maarifləndirici tədbirlərin keçirilməsi

Kvemo Kartli regionu bələdiyyələri tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.2.1.7 Etnik azlıq nümayəndələrinin mədəniyyətlərinin qorunub saxlanması və inkişafına dəstəyin göstərilməsi, etnik azlıqların mədəni-yaradıcılıq informasiya xarakterli görüş və diskussiyaların təşkili, etnik azlıqların mədəniyyətlərinin nəzərə çarpdırılması və tədbirlərin təşviqi

Batumi ş. meriyası tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

Aralıq hədəf: 4.3. Mədəni rəngarəngliyin təşviqi

Məqsəd: 4.3.1 Mədəniyyətlərəarası dialoqun inkişaf etdirilməsi

4.3.1.1 Beynəlxalq Tolerantlıq Gününə həsr edilmiş tədbirlərin keçirilməsi

Dövlət Naziri Aparatı planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.3.1.2 Gürcüstanın Avropa və Avro-Atlantik struktura inteqrasiyası məsələləri ilə bağlı idrakının yüksəldilməsi məqsədilə etnik azlıq nümayəndəsi müəllimlərin Brüssel şəhərinə tədris səfərinin keçirilməsi

NATO və Avropa İttifaqı tərəfindən planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.3.1.3 Tbilisidə yaşayan etnik gürcülərlə qeyri-gürcü dilli əhali arasında "Dəyirmi masa" görüşünün təşkili. İştirakçıların mədəniyyətlərini təqdim edəcəkləri ortaq bir layihənin həyata keçirilməsi

Tbilisi şəhər Sakrebulosu tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.3.1.4 Etno-festivalın keçirilməsi

Dmanisi bələdiyyəsi tərəfindən verilən məlumata əsasən, planlaşdırılmış tədbirlər yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.3.1.5 – 4.3.1.6 Etnik azlıq nümayəndələrinin məskunlaşdığı bölgələrdəki muzeylərin təhsil fəaliyyətləri baxımından gücləndirilməsi; Muzey işçilərinin yenidən hazırlanması yolu ilə təhsil proqramlarının hazırlanması

Turlar və Xüsusi Proqramlar vasitəsilə muzey kolleksiyaları və maddi və qeyri-maddi irsin qorunması istiqamətində keçirilmiş tədbirlərlə tanışlıq

Gürcüstanın Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyinin maliyyəsi yardımı və dəstəyi ilə Beynəlxalq Muzeylər Şurasının Gürcüstan Milli Komitəsi "Sərhədsiz Mədəniyyət" layihəsini həyata keçirdi və bu proqram çərçivəsində etnik azlıqların məskunlaşdığı kəndlərdə 6 tədbir təşkil etdi. 80-dən çox fəaliyyət onlayn rejimdə həyata keçirilmişdir.

ÜHHŞ - Gürcüstan Milli Muzeyi: Bolnisi Muzeyi Kvemo Kartli bölgəsində yaşayan etnik azərbaycanlı sığirdləri qonaq etdi. Onlar muzeyin baş direktoru və Türkiyənin səfiri ilə görüşdülər. Tədbir QHT "Yeni Düşüncə İnstitutu" tərəfindən koordinasiya edildi. Bu təşkilat, Türkiyənin Gürcüstandakı səfirliyinin dəstəyi ilə etnik azərbaycanlı əhəlinin Gürcüstan cəmiyyətinə inteqrasiyasını nəzərdə tutan bir layihə həyata keçirir.

ÜHHŞ - Mirzə Fətəli Axundov adına Azərbaycan Mədəniyyəti Muzeyi

Hesabat dövründə Muzey Gürcüstanın Dövlət Bayrağı Gününü qeyd etdi, Muzeyin nəzdində yerləşən Mədəniyyət Mərkəzində mədəni maarifləndirmə layihəsinin təqdimatı, Xocalı faciəsinə həsr olunmuş "İşgala - Yox" adlı bir tədbir - fotoşəkillərdən ibarət sərgi və sənədli filmin nümayişi keçirildi. Muzeyin təşəbbüsü ilə Gürcüstanın Azərbaycan dili məktəblərinə kitablar təqdim olundu. Bundan əlavə, pandemiyanı nəzərə alaraq, müxtəlif formatlarda digər fəaliyyətlər (ümumilikdə 14 tədbir) təmin edilmişdir.

ÜHHŞ - David Baazov adına Gürcüstanın Yəhudilər və Gürcü-Yəhudi Münasibətləri Tarixi muzeyində il ərzində müxtəlif növ fəaliyyətlər keçirildi: ədəbi, anım və şeir gecələri, əlamətdar tarixlər qeyd olundu; Film təqdimatları / nümayişləri keçirildi, viktorinalar keçirildi (ümumilikdə 14 tədbir).

ÜHHŞ – Smirnovlar muzeyi

2020-ci ilin fevralından Gürcüstanın Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyinin təlimatı ilə ÜHHŞ - "Giorgi Çubinaşvili adına Gürcüstan İncəsənət Tarixi və Abidələrin Qorunması Milli Tədqiqat Mərkəzi" muzeyi "Vahid verilənlər bazasını yaratmaq məqsədilə, Memorial muzeylərin fondlarında qorunan xüsusi əhəmiyyətli eksponatların mərhələli şəkildə inventarlaşdırılması" layihəsini həyata keçirir. Buna görə də muzey möhürləndi və ziyarətçiləri qəbul etmirdi.

Teatrlar:

- **ÜHHŞ Aleksandr Qriboyedov adına Rus Peşəkar Dövlət Dram Teatrı** -1 240 000 lari maliyyə ayrıldı
- **ÜHHŞ Tbilisi Petro Adamyan adına Erməni Peşəkar Dövlət Dram Teatrı** - 518 800 lari maliyyə ayrıldı
- **ÜHHŞ Heydər Əliyev adına Azərbaycan Peşəkar Dövlət Dram Teatrı**- 182 000 lari maliyyə ayrıldı

Pandemiyadan dolayı işlənmiş tövsiyələr və məhdudiyyətlərə görə, qeyd edilən teatrların fəaliyyəti – stasionarda tamaşaların nümayişi, eləcə də qastrol fəaliyyəti –il ərzində qeyri-sabit olmuşdur. 2020-ci ildə teatrlar, əsasən onların repertuarına daxil ediləcək və məhdudiyyətlər aradan qaldırıldıqdan sonra geniş ictimaiyyətə təqdim ediləcək yeni tamaşaların hazırlanması üzərində işləyirdilər.

İlin ilk yarısında erməni teatrı, tövsiyələrə riayət edərək, açıq məkanlarda, Samsxe-Cavaxeti və Kvemo Kartli regionlarında qastrollar keçirdi.

ÜHHŞ Petro Adamyan adına Erməni Peşəkar Dövlət Dram Teatrının reabilitasiyası prosesi yekun mərhələdədir. Yenilənmiş teatr məhdudiyyətlər aradan qaldırıldıqdan sonra açılacaqdır.

4.3.1.7 “Rəngarəng Gürcüstan” layihəsi çərçivəsində Kvemo Kartli, Samsxe-Cavaxeti və Kaxeti (Pankisi dərəsi) regionlarının kəndlərində ədəbi-musiqili tədbirlərin təşkili

Gürcüstan Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyinin dəstəyi ilə ÜHHŞ G. Leonidze adına Ədəbiyyat Muzeyi hesabat dövründə plana uyğun olaraq, etnik azlıqların sıx yaşadığı bölgələrdə mədəni-maarifləndirici tədbirlərin həyata keçirilməsini hədəfləyən "Rəngarəng Gürcüstan" layihəsini həyata keçirdi. Layihənin büdcə xərci 26956 lari təşkil edirdi.

Layihə çərçivəsində, ölkədə tətbiq edilmiş tənzimləmələri nəzərə alaraq, o cümlədən distant formada etnik azlıqların məskunlaşdığı regionlarda müxtəlif tədbirlər həyata keçirildi (Marneuli bələdiyyəsi və kəndlərində -Sadaxlı, Xocorni, Gorarxı, Təzəkənd, Şaumyan, Ninodzminda bələdiyyəsi –Eştiya kəndi, Axalsixe bələdiyyəsində, Zalqa və Axalkalaki bələdiyyələrində, Axmeta bələdiyyəsi və Sakobiyano kəndində).

- ❖ Yazıçılar, elm xadimləri, sənət adamları ilə müxtəlif mövzularda görüşlər və mühazirə kursu (aşiq poeziyası və Azərbaycan folkloru; erməni ədəbiyyatı tərcümələrində; gürcü-erməni ədəbi əlaqələri; Gürcüstanda Vaynaxlar - 19 mühazirə / seminar);
- ❖ Yerli və Tbilisi ş.-dən olan sənətkarların iştirakı ilə 6 müxtəlif növ sərgi;
- ❖ Təqdimatlar - Gürcüstan-Azərbaycan şeirlər antologiyası; Viktor Hovsepyanın şeirlər toplusu;
- ❖ Son dövrün qısametrajlı cizgi və bədii filmlərin nümayişi;
- ❖ Yerli, eləcə də Gürcüstanın müxtəlif bölgələrindən və Tbilisi ş.-dən olan musiqiçilərin iştirakı ilə konsertlər;

- ❖ Hərəkət Teatrı - 2 tamaşa "Sakit, məşq gedir" və "Şiddət zəiflərin silahıdır"

Əlavə tədbirlər:

- ❖ Hesabat dövründə Gürcüstan Təhsil, Elm, Mədəniyyət və İdman Nazirliyi tərəfindən "Etnik azlıqların identikliyinə qorunub saxlanması məqsədilə yaradıcılıq fəaliyyətinə dəstək göstərmək" müsabiqəsi keçirildi. Müsabiqədə 6 layihə qalib seçildi və onlara ayrılmış ümumi maliyyənin büdcə xərci 96 875 lari təşkil etdi.
- ❖ Müsabiqə çərçivəsində 4 kitab/kataloq nəşr olundu, Gürcüstanda yaşayan etnik azlıqların yaradıcılıq, mədəniyyət ənənələrini və adətlərini əks etdirən 1 kitabın nəşri üçün elektron versiyası hazırlandı.
- ❖ Veb tətbiqi –məlumatlar bazası yaradıldı – harada ki, axtarış sistemi vasitəsilə Gürcüstanda yaşayan və mədəniyyət sahəsində çalışan etnik azlıqlar və onların əsərləri, habelə mədəni irsi abidələr, muzeylər və digər mədəni diqqətəlayiq yerlər haqqında məlumat əldə etmək mümkündür.

4.3.1.8 "Gürcüstanı tanı" layihəsi çərçivəsində etnik azlıqlar üçün Gürcüstanın mədəni abidələrinin və diqqətəlayiq yerlərinin ziyarətinin asanlaşdırılması (ekskursiyaların / turların təşkili)

Batumi ş. meriyası yanında "Dostluq Evi" tərəfindən aşağıdakı tədbirlər həyata keçirildi: "Dendra parkına" ekskursiya turu (Şekvetili); "Minitür Gürcüstan" ekskursiya turu (Şekvetili/Tsitsinatella); Piçvniyev (Şamlığa) ekskursiya turu (Kobuleti); Mtirala ekskursiya turu (Çakvi Milli Parkı).

Əlavə tədbirlər.

Kvemo Kartli Regional Administrasiyasının fəaliyyəti:

Bu il One Caucasus festivalının iştirakçıları Bolnisi və Marneulidə yaşayan vətəndaşlar üçün dəstək videosu çəkildilər. One Caucasus festivalı Bolnisi və Marneulidə karantin şərtləri şəraitində yaşayan insanlarla həmrəyliyi ifadə etdi. 17 ölkədən 54 festival könüllüsü, musiqçi, müəllim və iştirakçı dəstək üçün video çəkdi və Bolnisi və Marneuli əhalisi ilə həmrəy olduqlarını bildirdilər. One Caucasus illik fənlərarası festivaldır, hansı ki, hər il keçirilir.

Hesabat dövründə, Bolnisiyədəki yeni muzeydə, Höte İnstitutunun dəstəyi ilə həyata keçirilən "Almanlar Gürcüstanda" layihəsinin bağlanması keçirilib. Layihənin məqsədi Kvemo Kartlidə yaşayan gənclərə Gürcüstan-Almaniya münasibətlərini tanımaq idi. Mühazirə kursu çərçivəsində ümumilikdə beş mühazirə keçirilmiş və 140 tələbə iştirak etmişdir.

Dövlət Naziri Aparatının koordinasiya altında Hökumət Komissiyasının fəaliyyəti:

4.3.1.9 Komissiyanın iclaslarının keçirilməsi

İl ərzində dövlət strategiyası və fəaliyyət planının icrasına səmərəli rəhbərlik etmək üçün yaradılan hökumət komissiyası Dövlət Naziri Aparatının koordinasiyası ilə öz fəaliyyətini davam etdirdi. Komissiyanın səyyar iclasları, iş görüşləri keçirilmiş, tematik müzakirələr və məsləhətləşmələr aparılmış, yeni strateji sənəddə nəzərdə tutulmuş təklif və tövsiyələr hazırlanmışdır. İl ərzində Borjomi və Batumi şəhərlərində səyyar işgüzar iclaslar keçirilmişdir. Səyyar iclasda hökumət komissiyası üzvləri ilə yanaşı Xalq Müdafiəçisi, etnik azlıqlar və

qeyri-hökumət sektorunun nümayəndələri də iştirak etdilər. İclaslarda yeni sənəddə mümkün qədər nəzərdə tutulmuş məsələlər və prioritet sahələr müzakirə edildi.

4.3.1.10 Hökumət Komissiyasının tematik işçi qruplarının görüşlərinin keçirilməsi

Hökumət Komissiyasının tematik iş qruplarının görüşləri yeni növ korona virusun (COVID-19) yayılmasının qarşısını almaq məqsədilə işlənilib hazırlanmış tövsiyələrdən dolayı həyata keçirilə bilmədi.

4.3.1.11 Vətəndaş bərabərliyi və inteqrasiya üzrə yeni dövlət siyasəti və fəaliyyət planının hazırlanması

Dövlət Naziri Aparatı müstəqil ekspertlərlə əməkdaşlıq çərçivəsində qüvvədə olan strategiyanın və fəaliyyət planının həyata keçirilməsinə dair aralıq və yekun qiymətləndirmə hesabatlarını hazırladı, hansı ki, Avropa Şurası Milli Azlıqların Müdafiəsinə dair Çərçivə Konvensiyası üzrə Məşvərət Komitəsi tərəfindən Gürcüstanla bağlı dərc edilmiş nəticələr və QHT-lərin tövsiyələri ilə birlikdə yeni strateji sənədin əsasını qoydu; hələ də mövcud olan problemlər nəzərdən keçirildi və onların həlli mexanizmləri hazırlandı. Dövlət Naziri Aparatının rəhbərliyi altında, Gürcüstan Hökumət Administrasiyası ilə əməkdaşlıq və sahələr üzrə dövlət idarələrinin də iştirakı, vətəndaş sektoru, Xalq Müdafiəçisi Aparatı və yanında mövcud Milli Azlıqlar Şurasının və maraqlanan şəxslərin fəal iştirakı ilə “Vətəndaş bərabərliyi və inteqrasiyası üzrə dövlət strategiyası və Fəaliyyət Planının (2021-2030-cu illər)” yeni sənədi üzərində iş həyata keçirildi.

4.3.1.12 “Vətəndaş Bərabərliyi və İnteqrasiya üzrə Dövlət Strategiyası və 2015-2020-ci illər Fəaliyyət Planının” aralıq qiymətləndirmə sənədinin Xalq Müdafiəçisi yanında Milli Azlıqlar Şurasına təqdim olunması

Bax. 4.3.1.11

4.3.1.13 „Vətəndaş Bərabərliyi və İnteqrasiya üzrə Dövlət Strategiyası və 2015-2020-ci illər Fəaliyyət Planının” yekun qiymətləndirmə sənədinin hazırlanması

Bax. 4.3.1.11

4.3.1. 14 Dövlət komissiyası iclaslarının və görüşlərinin keçirilməsi

Bax. 4.3.1.9

Əlavə tədbirlər:

- Dövlət Naziri Aparatı tərəfindən Vətəndaş Cəmiyyəti Məşvərət Şurasının üç distant iclası təşkil edilmişdir. İclaslarda etnik azlıqların sıx məskunlaşdığı bölgələrin əhalisinin pandemiya şəraitindəki ehtiyacları, mövcud problemlər və onların həlli yolları müzakirə edildi. Yuxarıda qeyd olunan dövrdə Dövlət Naziri Aparatı tərəfindən həyata keçirilən fəaliyyətlər də müzakirə edildi;
- Hesabat dövründə Dövlət Naziri Kvemo Kartli, Samsxe-Cavaxeti və Kaxeti bölgələrinin qubernatorları, yerli özünüidarəetmə və vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələri - qeyri-hökumət təşkilatları, Xalq Müdafiəçisi yanında Milli Azlıqlar Şurası, müəllimlərlə, gənclərlə , aqsaqqallarla görüşlər keçirildi. İclaslarda interaktiv rejimdə vətəndaş inteqrasiyası istiqamətində əldə olunan irəliləyiş və hələ də mövcud problemlər müzakirə edildi.
- İl ərzində Gürcüstanın Barışıq və Vətəndaş Bərabərliyi Məsələləri üzrə Dövlət Naziri vaxtaşırı Gürcüstanda yaşayan etnik və dini azlıqları, habelə əhalini və diplomatik korpusu, onların milli və dini bayramları münasibətilə təbrik edirdi.

Yerli və beynəlxalq aktorlarla əməkdaşlıq

İl ərzində Dövlət Naziri Aparatı mülki sektorla, ekspertlərlə, beynəlxalq təşkilatlarla və etnik azlıq nümayəndələri və əhali ilə fəal əməkdaşlıq edirdi. Müxtəlif mövzular üzrə, mütəmadi şəkildə görüşlər, diskussiya və konsultasiyalar keçirilirdi.

Həmçinin bir neçə format çərçivəsində məhsuldar əməkdaşlıq həyata keçirildi: Dövlət Naziri Aparatının nümayəndələri Avropa Şurası Diskriminasiyaya Qarşı Mübarizə, Müxtəliflik və İdarəetmə Komitəsinin (CDADI) ilk plenar iclasında, Avropa İttifaqı ilə Gürcüstan arasında Assosiasiya Komitəsinin 6-cı görüşündə, eləcə də Avropa İttifaqı və Gürcüstan arasında İnsan Hüquqlarına dair Dialoqun 13-cü görüşündə iştirak etdilər, bu çərçivədə tərəfdaşlar etnik azlıqların dəstəklənməsi və inteqrasiyası istiqamətində əldə edilmiş inkişaf, mövcud vəziyyət barəsində məlumatlandırıldılar. Həmçinin Avropa Şurasının Qaraçılar Məsələsi üzrə Ekspertlər Komitəsinin (ADI-ROM) 2-ci görüşünə qatılmaları da təmin olunmuşdur.

Beynəlxalq mexanizmlər çərçivəsində, il ərzində, insan hüquqlarının müdafiəsi ilə bağlı öhdəliklərin yerinə yetirilməsi haqqında aşağıdakı hesabatlar hazırlandı:

- ❖ Universal Dövrü İcmalın 3-cü monitoring dövrü çərçivəsində - "Gürcüstanın Dövlət Hesabatı 2020";
- ❖ Bütün növ irqi ayrıseçkiliyin ləğvi haqqında Konvensiyanın icrası çərçivəsində - 9-cu və 10-cu dövrü hesabatları;
- ❖ Gürcüstanın Mülki və Siyasi Hüquqlara dair Beynəlxalq Paktın tətbiqinə dair 5-ci Dövrü Hesabatı.

Qeyd edilmiş hesabatlarda həmçinin etnik azlıqların müdafiəsi və inteqrasiyası istiqamətində əldə edilmiş nəticələr də öz əksini tapmışdır.

İl ərzində, etnik azlıqların ictimai həyatının müxtəlif sahələrinə qatılması, dövlət proqramları və xidmətləri barəsində onların məlumatlılığının yüksəldilməsi, həmçinin fəaliyyət planı ilə nəzərdə tutulmuş tədbirlər və layihələrin icrası məqsədilə, Dövlət Naziri Aparatı ABŞ Beynəlxalq İnkişaf Agentliyi (USAID) və Gürcüstan BMT Assosiasiyasının (UNAG) "Tolerantlıq, vətəndaş şüuru və inteqrasiyanın dəstəklənməsi proqramı" çərçivəsində dəstəyi təmin edilir.